

A Sūptus. vīd̄r ergo q̄ si h̄z sūptus vnde pōfit expēdere nō d̄bet
alios grauare nam potius vīdētur h̄c peti ex grā q̄ de iure ut ex de-
cen. cū aplūs. et ea que domi ɔfueuit expēdere debet expēdere cū est
i via ut i autē. de man. p̄n. ɔ. illud. coll. ij. et i autē. ut iud. sine q̄quo
suffira. ɔ. nulli. coll. ij. h̄z nō est ita vt ex te simo. cū sit romana. in parte
decisa.

Fter cetera monasterio rum. q. xvi. q. ii. c. i. et. ii. oē. q. xvi. q. i. cū p utilita te. et xvii. q. ii. q̄ sit. et. c. suiciū oē.

Solucōis. ipa em monasteria a lege dyoceſana fuit exempta ut h̄ et. xvi. q. i. cū p utilitate. et xvii. q. ii. q̄ sit. h̄ eo rum capelle nō. ut ex de capell. mo na. c. vi. et penul. et ex de pben. de monachis.

dei p̄dicator vbi p̄pri sūpt⁹ desunt
a fr̄ibus accipiat et idem fratres il-
lius potētia nō grauēt exēplo ap̄li
pauli qui ne quem grauaret arte et
mam̄bus vīctū querebat. Item
ex ocilio toletano. viij.

Vltra duos solidos a parrochianis
ecclesijs epus non presumat accipe-

Are vel auferre.

Pter cetera demiq̄ q̄ oſensu
comuni inter nos offerre cōpetēter
oprtuit querimomias etiā prochia
lium p̄ſbroꝝ gallie pūmcie ſolertis
ſime diſcernē decreuim⁹ quas con-
tra pontificū ſuoꝝ rapacitates ne
ceſſitas vt operimus tandem opulit i
publicū examē deferri. hīj emīm pō-
tifices vt eorundem euīdēs inquiſi-
cō patefecit īdiſcreto moderamie
prochitanas ecclias p̄grauātes dū
ī exactōnib⁹ ſupfluis frequentes
existunt pene vſq̄ ad eximam cōnē
extreme virtutis q̄ſdā bafilicas per
duxisse p̄bantur. ne ergo fiat de ce-
tero qđ oſtat hactenus īordīmate
p̄ſumptū. non amplius q̄ duos ſoli
dos vnuſquīſq̄ epoꝝ p̄fate prouim-
tie p̄ ſingulas dyoceſes vel bafilic-
cas iuxta finodum bracarenſem an-
nua illacōe ſibi expetet īferri. mo-
naſterioꝝ tñ bafilicis ab hac ſolu-
cōmīs pēfione ſe iūctis. cū vero eps
dyoceſim viſitat nulli p̄ multitudi-
ne onerosus exiſtat. nec vnuq̄ q̄nqua
genariū numerꝝ euectōis excedat
τ nō amplius q̄ vna die p̄ vnuquā
q̄ bafilicā morādi licentiā hēat. q̄
cūq̄ vero pōtificū eorūdem aliter q̄
decreuimus agēdū p̄ſumpſerit. cor-
rectōni p̄culdubio canonū ſbiace-
bit tāq̄ oſtitutōnū finodaliū trans-
grefſor τ epoꝝ ac p̄ſcoꝝ p̄m edic-

b **Q** uinquegena-
rium hodie nume-
rus singulorū est
in euectōibz taxa-
tus ut ex de cen-
cū apostolus. nec
numerus ibi taxa/
tus recipiēdus est
si eccīa grauetur.
vt ibidē dī et ex
de excess. p. cū ad
quorundā. ex de
penis. c. penul. il-
los ergo q̄ supflui
fūt p̄t remouere
sacerdos q̄ si hēs
fuitutē adequan-
di certū numerū
pecorū si plūs du-
cis ad aquā q̄ de-
beas supflua pos-
funt a domino re-
mouerī ut. ff. da

aqua coti. et esti. l. i. s. trebatius. Tē si cā p̄prij comodi venit ad ec-
clesiam de xpo viuat vt. C. de sta. et yma. l. vi. hec allegacō forte ho-
die non tenet qz si aliquis fuerit sup̄ vires ḡuatus alij vicini ſac̄totes
trahētur ofzurz ut diri. s. illud. et ex dī ſen. pcuracō neq.

Retenetur offerre ut dixi. s. e. iudicium. et ex de cen. p. cura conces-
t. Elatū ē. in fūma. s. e. q. i. relata. cōf. ar. q. pactō interuenire pē
i spūalib⁹ ut h̄. et xvij. q. ij. eleutheri⁹. xij. q. ij. quicūqz. ex de deci. cō-

toꝝ corruptor. Item gregoriꝝ
epis sicilie.

Sacerdotes ab ep̄is suis v̄tra mo^r
R dum non ḡuetur.

Slatū ē nobis sancte méorie
decessoris nři tpib⁹ p ſuū dei dyaco-
nē qui tūc eccleſiaſtici p̄imoniū cu-
ram geſſit fuifſe depoſitū ut ſacđo-
tes p vniūſas vřas dyoceſes oſtitu-
ti quotiēs ad oſignādos infantes e-
gredimīmi ultra modum grauari
mīmīme debuiffent. ſumma emīm pre-
fixa fuerat vobis vt audio oſentiē-
tibus que ab eis ſacđotib⁹ p labore
clericoz dari debuiffet atqz hoc qd
tūc placuit. et ſicut nūc dicit mīmī-
me custoditūr. vñ fraſmitatē vřam-
āmoneo vt ſubiectis vestrīs nō gra-
ues ſtudeatīs exiſtere. **I**te pela-
gius papa crescomio illuſtri.

Secundum loci mediocritatē epis-
Tcopis conuiuia p̄arentur.

Tlud magnitudinē tuā mīni-
me volūmus ignorare. q̄ firacusa-
ne cīuitatis ep̄s inter alia q̄ in cau-
cōnum suarū pagia spopondit. hoc
etīā sp̄ealiter sub interpolicōe pene
legittime pm̄fisse legitur nunq̄ se
a quolibz sue dyoceſis p̄ſbro vltra
duos solidos cathedralicī nomine
petituꝝ. nec p̄ quālibet aliā occasio-
nē q̄c q̄ i ei⁹ diſpendio eſſe gestuꝝ
qd̄ magnitudo tua non solū a predi-
cto ep̄o ſz de omniū ep̄oꝝ ſicilie per
ſomis opeſetī ſollicitudinē cuſtodiē
non definat. nec ip̄a quoq̄ prādīa
enormia fieri ſz ſcđm mediocritatē
vniuſcuiuſq̄ loci ep̄o ad oſignacō-
nē remēti ſuſcepſcōmī ſparare ouī
uīum volūmus qr̄ nec eo pretextu
paup̄ibus incutī dama volūmus.
aut qualibet ratōne permittimus.

Quod clericus. causa alia ecclesiastica alia securum. **Q**uod clericus. causa ecclesiastica alia spūalis alia criminalis. alia civilis. **S**pūalis est illa ubi agitur de decimis vel matrimonij. **C**riminalis ubi agitur de crimen ecclesiastico. s. heresis vel usurparum cuius exanimatio spectat ad iudicem ecclesiasticum. **I**.e. si quis cum clero. et. vi. q. i. c. i. **A**lia est civilis siue pecuniaria ubi agitur de rebus temporalibus. ar. ab hac distinctoem. **xvi. q. i. frater.**

Itē secularium alia ē civilis alia criminalis. **I**n his omnibus nunquam omenem clericus nisi sub ecclesiastico iudice. ut. q. e. nullus ep̄s nisi in tribus casib⁹ ut in causa feudi ut ex de iudi. certi⁹ et nisi sit incorrigibilis ut. xvii. dī. nec licuit. **I**tē et in causa recognoscitionis. i. q. viii. cuius in agendo. alios causas posuit. **I**.e. clericū null⁹. similit nec laicus potest conueniri sub ecclesiastico iudice nisi in casibus quicq; ut si omenant ipsi sum rebus spūalibus ut ex de iudi. c. ii. et. iii. vel nisi rustici ecclesie omenatur. ut. lxxix. dī. iudicatu. **E**s de ap. si duob⁹ vel ubi aliquis rapuerit res ecclesie tūc potius ex consuetudine q̄ ex iure conuenit sub clero. ex dī. fo. cōpe. si clericus. **I**tē si laicus iudex est negligens. ex dī. fo. cōpe. ex transmissa. et. xxii. q. v. administratores. vel si suspect⁹ fuit iudex secularis. vel si habere tur querela cōtra ipsius potest abire ecclesiasticus iudex ut in aut. ut diff. iudi. coll. ix. q. i. et. ii. et. q. pnt. nō tūc negligenti am ecclesiastici iudicis clericus p̄t cōveniri coram laico iudice ut extra dī.

Cuid. q̄lē i. h. clericū. etiā depositū. ut. lxxxvi. dī. dictum nec etiam coniugatum. xxxviii. dī. si q̄ vero. nec obstat ex dī. apostolatis. c. i. q̄ ibi loquitur cum

talis nō vult gaudere priuilegio clericali. quia forte sit maritus videlicet. nam tunc perdit priuilegium. ut. lxxxviii. dī. quis quis clericus idem dico de seruientibus et mancipijs clericorum. ut. lxxxix. dī. iudicatum. et item priuilegium habet familia quod dominus ut extra de iudeis. ad liberandum. quia libertus forum patroni sequitur. dī. de munī. assumptio. et. xii. q. ii. ecclesiarum seruos. **I**tem vxores

Incipit causa undecima

Vidē clericus adūsus clericū questionē de predijs agitauit. quē ad ciuilem iudicem p̄ducē voluit. reus nō nisi an iudicē ecclesiasticum stare solebat actor vero potentia civilis iudicis illū a possessione sua deiecit. quo audito ep̄s eū ab officio suspendit. **I**lle opt̄pta ep̄i sui sentētia officiū suū amministravit. **H**oc cōpto ep̄us sine spe restitutionis in eū sententia dedit. **H**ic prīmū queritur utz clericus ante ciuilem iudicem sit p̄ducend⁹. **S**ecundo si p̄ducend⁹ non est an hec culpa digna sit suspēfione. **T**ercio si digna non fuerit an opt̄porē sentētia sui ep̄i irreparabiliter oporteat depomi.

Quod clericus apud seculares iudices accusandus nō sit. gaius papa scribit dicens. **A**pud secularem iudicem nullus clericus conueniatur.

Nemo unquam episcopū aut reliquos clericos apud iudicem secularem accusare presumat.

Itrez ex cō. p̄fici capitulo p̄mo **V**illus iudicium neq; p̄fbrum neq; diaconem aut clericum villum aut iuniores ecclesie cultores sine conscientia pontificis per se distingat. aut condēnare p̄sumat.

clericorū quia sortitur forū vxor ex persona viri. ut. ff. de iuri. o. iud. cū quedā. et eodē gaudet priuilegio vxor et filius q̄ clericus. ut. **C**de ep̄is. et cle. l. i. et. ii. sed illa que nō ē legitima vxor non sortitur. forum a persona viri. ff. ad munī. de iure. **S**. vi. **J**o. q̄ dicit de iugato falso ē. ut ex de cle. sūi. iohes. et forte idem ē in deposito cū sit ex auctorizatus. l. di. accedens.

Absq; p̄tificis. hodie nec cū o sensu ep̄i potest. ut. ex de fo. cōpe. si diligenti. alias ab officio suspenbitur ut. i. q. vi. non licet. p̄terea causam p̄dit ut. q. e. molita t. c. plauit.

q̄ si fecerit ab ecclesia cui iniuriaz irrogare dimicetur tam dī fit sequestrat⁹ quousq; reatū suū agnoscat et emēdet.

Item marcellus

Papa. **D**e eodem. **L**ericū cuiuslibz odīmis absq; p̄tificis sui p̄missu nullus p̄sumat ad seculare iudicium attrahē nec laico quolibet clericū liceat accusare.

Itē ex mīceno sc̄i. ab eis q̄s in

Dicād⁹ ē q̄s sibi iudic elegit.

Vdices alij esse non debent n̄ quos ip̄e qui impetratur elegerit a quos suo ōnsu hec sancta sedes a eius p̄mates auctoritate hui⁹ sanc te sedis delegauerit.

Item valentinianus theodosius et archadius.

Ad secularia iudicia nullus cleric⁹

Cest pertrahendus.

Ontinua lege sc̄im⁹ ut null⁹ ep̄oz vel eoꝝ qui ecclie necessitatibus seruient ad iudicia sue ordinarioz sue exordiarioꝝ iudicū pro trahat hñ illi suos iudices ne quicquā h̄is publicis ē ōne cū legib⁹.

Item cōstātūs p̄fidens in sancta finido que apud mīcēna ogreta est cum querelam quorūdā clericorū p̄spiceret se deferendam ait. vos a nemime laicoz iudicari potestis. quia ad dei solius iudicium reseruāmī. **E**x concilio matinenſi.

Villus clericus capitulo. ix. nālūm clericū ad iudicē secularem accusare aut ad causaz dicēdam trahē quocūq; modo p̄sumat sed omne negociū clericoz aut in ep̄i sui a p̄fbroroz cū achidyaconi p̄sentia finiat. q̄ si quis clericus h̄c implere distulerit si minor fuerit vno mīnus de quadraginta iātib⁹ accipiat. si vero honoratior trīginta diez cōclusione multetur.

Marcus. pp. **D**e eodem

Vecunq; contentiones inter xp̄ianos orte fuerit ad ecclesia deferantur. et ab ecclesiasticis viris

Evidēs. qui impetrat. ar. iudices esse dan̄tos ad arbitrium rei ut. l. et. xv. q. viii. si aut. et. iii. q. v. quisquis. sed contra. ff. dī iudicē obseruādū. vbi dī citur q̄ ille iudex nō est dādus quē altera ps nomina tim petit. sed potest illud altera dī actore intelligi n̄ de reo. vel dī si non possint occidere actor et reo tūc dabuntur fm p̄titionē rei. vel supple i oībo istis istō et actoris. vt. die q̄ l. e. loqtur in criminali causa tunc enim ex plurib⁹ episcopis potest eligere reus

quos vult ut. i. q. viii. accusatores.

Cprimates. id ē episcopi qui concilium celebrant auctē pape.

Ontinua. ordinariorū. i. ab ordinariis. vel ad delegatos ab im

Capatore que dicit clericos posse trahi ad ciuile iudicē ut

Cū legib⁹. **I**.e. si quis cū clericō.

Guia ad dei solius. i. clericoz q̄ dī appellatur ut. q. e. saētib⁹.

Nollus. vel exhibeat. sed nunquid tenetur venire et allegare
forū. vt extra te ap. cū pati. non q̄a citatio nulla est. nam vbi
quis citari nō potest. vel rōne p̄sene vel temporis vel cause non tene-
tur venire. vt no. iij. q. ii. si ep̄us. et. q. i. c. ii. et. ff. de fei. l. i.

b Cinguli. no
ea q̄ ecclasticus
iudex p̄uat etiam
laicū sua dignita-
te. vt. xxiiij. q. v.
p̄ceptum in fi.

D Estimoniū.
Accipiat. in
causa criminali ut
ex de testibz. de ee
T In p̄u. tero
blico. s. Foro secu-
lari ne sit otra di-
xxiiij. c. illud. x. xv.
·q. v. c. i.

Nec honore.
id ē iure pretorio.
ad testimoniū.
a iudice seculari

S Excepta. ab
bac necessitate

N On flagitee.
Iureurādo.
Is sunt v̄ba. g. nee
dic. verū nā epi be-
ne tenētur iurare.
vt. iij. q. v. nullā.
et. iij. q. ix. hortas-
mūr. sed Is est p̄ui
legiū eius qd non
tangit euangeliū.
vitē tamē secun-
dū canones qd te-
netur tangē euangeliū.
vt. i. q. vii.
quoē. qd nō debet
at tangere hodie
determinatur ex de-
iur. calum. c. vlti.

C Iudex mit-
tat ex de testi. si q̄
testi. ff. de iuriū.
ad p̄sonas

D Lacuit. peti-
rit. ergo ex
sola porrectione li-
belli perdit quis
causā et sic ē otra
ff. d. in ius vocā-
si libertus et. ff. re-
ra. h̄. amplius.
vbi habes q̄ non
incidit in penam si
desistat ab agēdo
sic ḡ vīdī. q̄ quan-
doqz. d̄fugie ad se-
cularem iudicem
pter testidam ec-
clesiasticū iudicis
ut. xvi. q. vii. filijs
sic ecōuerso recur-
rit ad ecclasticū
iudicē a seculari.
vt. xxiij. q. vlti.
sepe. et. c. h̄. et
c. si v̄b̄s. et ex-
de fo. ope. licet. et
ex. e. t. ex trāmis-
sa. sed nō ē ls verū
vt ex de iudi. qua-
liter in fi.

E Ep̄scopale.
in h̄. q̄ spectant
ad iudicium impa-
toris vt ex de fo.
ope. verū. vel in

terminetur et si obedire noluerint
quousqz obediāt. a līmībus ecclie-
sie excludantur. **I**te bonifacius
ad ep̄os gallie. **N**einqz p̄ ciuili ne
q̄ p̄ criminali causa ep̄us apud ci-
uilem iudicem producatur

N ullus ep̄us neinqz pro ciuili ne
q̄ p̄ criminali causa ap̄s quē
libet iudicē sive ciuile sive militare
producatur vel exhibeat. Magi-
steratus autē qui tec iubere ausus
fuerit amissione rerū et cinguli con-
demnatōne plectetur. **I**tez filie
ster papa. **Q**uislibet clericus nō

T est in publico examinandus.
Estimoniū clēci aduersus la-
icum nemo accipiat. Nemo clericū
quēlibet in publico examinare p̄su-
mat nisi i ecclesia. **I**te codice. li.
·i. t. de ep̄is et clericis. Impator the-
odothus. **N**ec honore. nec legibus
ep̄scop⁹ ad testimoniū flagitee
Ite. Ep̄os ad testimoniū dis-
cendū admitti nō decet. Nam et p̄sona
mhonoratur et dignitas sacerdotis
excepta confunditur. **I**tem no-
uella cōstitutio

N On flagitetur ep̄us ad testi-
moniū iureurādo sed euangeliū
tātu corā positil. **I**te Sed iudex
mittat ad eū ex suis ministris vt p̄
positis sacrosanctis euangeliū scdm
qd dec̄ sacerdotes dicāt qd nouēt
Ite. Clericus clericū ad ciu-
lem iudicem p̄ducens anathema sic

S I quis cleric⁹ accusans clē-
cum in curia et qui in curiam
intrauerit anathema fit. **S**ubau-
diendū est si publicoz iudiciorum
cognitionez petierit. Ep̄scopale nā
q̄ iudiciū nō obest ab impatore po-
stulare. **V**n in ocilio carth. octa-
uo legitur. Proprio p̄uetur ho-
nore publici iudicij cognitionez ab

D imperatore postulans
Lacuit vt quicunqz ab impa-
tore publicoz iudiciorum cogniti-
onem petierit honore p̄prio p̄uetur
Si autē ep̄ale iudiciū ab impatore
postulauerit nichil ei obfit. **G**ic
et seq̄ntes auctoritates intelligēde
sūt qb̄ clericoz causas nō n̄ cleri-
cis cognoscē iubent. **V**n pelagius
ppa scribit ezechie comiti. **A**secu-
lari iudice clericus nō est audiend⁹

tellige q̄ imperator rogar ep̄scopum cognoscere de causa.
m Sic et sequētes. id est sicut p̄missa auctoritates dicūt. q̄ nō n̄ illi
Oco iam clericis sint conueniēdi clericī. sic et cetera.
Christianis. Celestem. clericī enim milites xp̄i sunt. xxiiij. q. vlti.
reprehensibile.

C Contēpsit.
si non veniūt ad
iudiciū isti acto-
res in optione rei
est an velit q̄ cir-
cūducatur edicū
vel q̄ admittan-
tur. p̄bacōes sue
sed iudex audita
p̄bacōes suis
nō p̄muntiabit eū
liberū sed seruum
illius nō esse mili
uidentissimas. p̄
bacōes. habeat
ut. ff. d. liberalitā
biui frēs. vel iu-
dex p̄t actoribus
imponere perpe-
tuum silentium ut
·C. S ignu. mā.
·l. diffamari.
p Refugit. sic
·lxiiij. d. honora-
tus. et. iij. q. ix. de

S creuimus
S uester. vi
uēte. Is multū fēc
p̄ eis cū paf eos
non reuocauit vt
filiū non possint re-
uocare vt. ff. d. p̄
ba. pculo.
r Patris. secū-
dum legem anti-
quam heres qui
non impleuit vo-
luntatem defuncti
p̄uabat om̄i sue-
cessōe. C. te fo.
p. l. ul. Is aut̄ ho-
die tenet i exēs
herete. sed si filiū
institutus heres n̄
non implet volu-
tatem. defuncti p̄
uatur om̄i successōe
reliqua tamē
sibi legitia. ut. C.
te fite. o. aut̄ am-
plius. et forte lex
p̄ualet in hoc ca-
fu huic canonī
nocē. tamen item
dic̄t qd hic dic̄t
extra d. vto. et w
ti rebēp. licet. m
fi. vnde potest di-
ci q̄ canonī iste cor-
rigat autentica.
o In vestro au-
toritate enim epi-
scopi voluntas te-
functorum manu-
batur executioni.
extra te testa. si
berebes.
R elatum. Cri-
tianorum. obtinuit secundū
p̄mitium statum
ecclie vt. iij. q. v
si quis p̄biter. et
·xcv. d. ecce. vn
de abhuc secundū

legem si iudex se-
cularis ē suspicēt⁹
ēps ei adiūgitur
vel causa trāffer-
tur ad iudicem ec-
clesiasticum ut im-
autē. ut diff. iud.
· s. si vero. coll'. ix
in criminalib⁹ tñ
causis scz sanguinis
nō fuit clericī iudi-
ces. xxiij. q. vlti.
bijs a quib⁹.

Experientie.
Prestborū.
S'intelligit. h. cū
cā hijs delegatur
ab ep̄o alias ep̄s
solū iudex est ordi-
narius vt ḡ.e. de
p̄sona. vel expone
vel p̄ et vt .xv.
.q.vii. ep̄pus. vel
dic q̄ platus qui=
libet qui ex electi-
one habet platu-
ram habet etiam
iurisdictionem. vt
ex de of. or. cū ab
ecciarū. ex d̄ elec.
.c.i. sed qui non
est electus ab vni-
uersitate vel colle-
gio nō ē iudex or-
dinarius. iudicem
eīm facit aut oſen-
sus pp̄li vt d̄i. xcii.
legimus in fi.
n. in autē. de defē.
ciuit. **S** interim.
aut ſuetudo. vt
ix. q. iii. oqueſt9.
.C. de emāci. l. i.
Tolſor. Re-

St q̄lq̄b. Re-
glā. q̄ c. s. iñ
·q. vi. nemimē. C.
te iud. o. iud. iñ
Aris ordimē.
Lericū. secu-
tarē. misi in casib⁹
exceptis in fūma
Itē excipit si pa-
pa delegat laico
cām spūalē ut. x.
·q. iñ. illd. Itē for-
tē cū succedit cle-
ricus laico ut. ff.
de iud. · heres ab
sens. qd falfum ē.
Itē secundū quos
dam cum tenetur
de euicōne sequi-
tur forum empto-
ris. ff. de iud. ven-
ditor. sc̄b hoc non
est verū. q̄ p hoc
nō fit te foro illi⁹
lī p̄stet ei aučtez.
Col apponat.

Statis. in hijs
tribo capitu-
lis ponit q̄ clerici-
cus a laico potest
iudicari cū est in-
corrigitib⁹.
F Contumeliam
si illa non tñ epm
sed etiam eccliam
eius tangat. alias

domino famulatibus

Rdicē clerici nō accusentur.
Elatū est ad huius sancte et
aplice sedis apicem cui sūmaꝝ dī-
poficōnes caufaꝝ et omnīū nego-
cia eccliaꝝ ab ipa dño tradita sunt
quafi ad caput ipo dño dicēte. **T**u
es petrus et ſup hanc petrā edifi-
cabo eccliam meā. **N**d quidā emuli
xpi eiusq; sancte ecclie infidiatores
ſacerdotes dei ad iudices publicos
accusare pſumāt. cum magis apo-
ſtol⁹ xpianoꝝ cauſas ad ecclias de-
ferri et ibidē determinari precipi-
at. taliter puaricātes puaricaueūt
in deū ſuū et nō obedierūt pceptis
eius. **I**tem pelagius bñgeſto de
fensori. **A**ctor forum rei ſequit⁹.

Expientie tue p̄nti auctorita-
te mandamus ut in causa q̄=bus quelibz ecclastici officij perso-
na loco petitoris existit quēquā lai-
cum pulsatura apud pūnitie sue iu-
dicē suas pponē non definat actio-
nes. In hīs ergo negotijs in quibus
ecclastici officij persona pulsatur. to-
tius sumoto pulsacōnis obstaculo
ad ep̄i vel p̄sboꝝ in loco ubi que-
stio dicitur ostitutorꝝ occurrat in dr̄n-
ter examē. **I**de sergio cācellario
Si q̄squa cleric⁹ siue potioris
siue inferioris gradus petitō
existat et otra laicā personā suas di-
rigit actiones. iste modis omnibus
nō alibi quā apud pūnitie iudicem
negociū suū diciturus occurrat.
Si quis aut̄ laicus clericum cuiusq;
gradus duxerit esse pulsandum ad
ep̄oꝝ iudiciū in eadem ciuitate vel
territorio ostitutorum pponat eas
quas se extimat habē actōes. queꝝ
ordīmem legib⁹ p̄ om̄ia ouenienteꝝ
atq; sentaneū demonstrari illa re-
gula manifestat q̄ p̄cepit actorem
rei foꝝ semp sequi pulsati. Clericis
vero pulsatis in ep̄ali iudicō forum
operere. p̄ncipaliū q̄ sanctionū de-
signat auctoritas. **I**de ex ocilio
agathēfi. **E**p̄o n̄ pmittete ap̄
sc̄larē iudicē clēic⁹ pulsari nō debz

Quericū nullus p̄sumat apud
secularē iudicē ep̄o nō pmit-
tente pulsāē. Si pulsatus fuerit nō
respondeat vel pponat nec audeat
crimiale negotiū ī iudicō seculari
pponē. **E**tē pī9 pp. cīcī9 suo ī
obediēs ep̄o deposit9 curie tradaē.

Si quis sacerdotū vel reliquo
grū clericoz suo ep̄o imobedi-
ens fuerit aut ei imfidias parauerit
aut otumeliam aut calummā v̄l cō

uicia intulerit et omici potuerit mox
depositus curie tradatur. et recipiat
qd imique gessit. **C** Itē ex concilio
cāth. tertio **P** rincipis cogāt auēte
qui plebē iusfasam deserē noluerit

Dicitur ut dignemini dare fiduciam quatenus necessitate ipsa cogite liberum sit nobis et rectorem prouincie secundum statuta gloriofissimorum principum adiungit illum adire qui plebe quā imua serat usque hodie cōmonitus secundum quod statutum fuerat relinqueret contemnit. ut qui mitti ammomitonē sanctitatis acquiscere noluerit et emēdare illicitum auctoritate iudicaria protinus excludatur. Aurelius epus dixit. Seruata forma discipline non existimatetur appetit⁹ si vera caritate modeste suentus recedere detractauerit cum fuerit suo optēptu et otumacia faciente iudicaria auctoritate suetus honoratus et urbanus ep̄i dixerūt hoc ergo omnibus placet. **I**tem gregorij A principib⁹ corrigat.

Equos eccl̄ia corrige nō valeat.
Stud ē qd̄ a vobis poposcim⁹
et nūc iterū postulam⁹. vt paulum
aquiligensem pseundo ep̄m et illum
mediolanensem ep̄m ad clemētissi-
mū p̄ncipem sub digna custodia di-
rigatis. vt et iste qui ep̄us esse nul-
laten⁹ potest. q̄r ōtra omnē ōsuetu-
dīmem canonīcā factus ē. alios v̄l-
tra non p̄dat ⁊ ille qui cōtra morē
antiquū eum ordīnare p̄sūpserit ca-
nonum vīndicte subiaceat **C**rez
ex concilio calcedonensi

Proprium gradum amittant cl^{er}icⁱ cōiurātes vel oſpirantes.
Conciuratio atōnū crīmē et oſpira-
tionum quod apud grecos dicitur
fratrea publicis etiā legibⁱ certū
est penitus imhiberi. sⁱ multo magis
in sancta eccl^efia dei ne fiat ouemt
abdicari. **S**i qui vero cl^{er}ici seu mo-
nachⁱ inuenti fuerint cōiurantes a
oſpirātes aut fratreas vel factiōes
componentes aliquas suis ep̄is aut
alij. omnīmo cadant de p^rprio gra-
du. **I**tem calixtus papa. **C**lericⁱ
olpirātes p^rprio gradu amissio rem-
datur i carcere. ceteri excōmūnicēt.

Qonspiratōnum crīmīna vīs
in partib⁹ vīgere audīuimus
et plebes oīra eōs suos cōspīrare
nobis nūciatum est. cuius crīmīnis
astucia non solū īter xpīanos ab=
omīnabilis est. s̄ etiā īter ethmī
cos et publicanos et ab exteris le=
gib⁹ phibita. et idēco huius cīmis

non posse eum p
fua contumelia ex
omniscire. xxiij. q.
• unq. inter

Six depositi sunt. si sit de nouo contumax ut extra te iudicetur. cum ab hoie vel dic quod iste ca- fuscus est spalis. ubi aliquis statim traditur curie si est in falsario. ut ex parte de Fal. ad falsario rum vel dic tradi tur id est permittitur tradi ita quod ecclesia ipsum non tentet defendere. Item in tercio casu traditio curie scilicet in criminis heresies. ut in ostiis innoctibus excommunicemus. qualiter hoc verbū exponatur habes extra te. v. si. nouimus.

Dicitur. Si duciam. id est
autoritatem
i Excluditur.
ar. quod si quis aucto-
ritate iudicis miti-
titur in possessio-
ne et aduersarius
eum non admittat
qui nec attendit
excommunicationem
videlicet quod manu mi-
litari ei possit au-
ferri res ut. xxiiij.
• q. v. pncipes. xx-
iiij. q. iij. de illicita
xvj. di. nec licuit
et est expressus. ff.
ne vis fiat ei qui
in pos. si quis mis-
fus. ff. de rei ve. quod
restituere. hodie tamen
talis efficie posse
for post annu. vt
ex de doolo. et obtu-
catingit. et doces-
bat legi. ff. de. bo-
auete. iij. d. possi.

Ignis
Strud est ca-
louī⁹ · c · habes · xx
ſiñ · q · i · pudenda ·
AOniuratio =
nū · b · iñ · c ·
ſtē dicūt q dūra-
tores deponunt si
clerici fūt si laicū
excomunicentur

m Fratres a
phares qđ ē diui-
sio inde pharisei .
• s . xlvi . dī . sedicio
narios . s . iij . q . iij .
cōspiratores

Si qui clericorū aut sacra cōjuratōes q̄ fuit sup licita re licta
fuit. vt. xvi. q. vii. sane. i. q. i. occūsōis. xxii. q. i. c. i. h̄ sup re illi
cita nō tenet vt h̄. quidā tñ dicūt q̄ om̄is cōjuratio si ē occulta ē illi
cita. p̄hibent ergo frātītates q̄ fuit ad malū sic. C. de monopol. l.
vnica. h̄ bone frā
ternitates admit
tūtur. xl. i. dī. si q̄
despicit.

Dicitur Presumptō.
id ē temeritas. q̄
dam tamē h̄ scri
pserunt q̄ h̄ sit p̄
sumptio iuris cō
tra quā nō admit
titur p̄batio.

Si que. h̄ ca
pitulū loqui
tur d̄ crīmē ecclē
sia. s̄cico. vel d̄ rebo
spiritualib⁹. vel d̄
causis ḡnaliib⁹ ad
torā pumciā p̄ti
nentibus.

Colis ita. clēi
ci. allegāto h̄ dīc

Si tributū.
Agri. h̄. xxiiij.
q. vi. secundū. s̄c
sed ibi loquitur d̄
bijs p̄dijs i quib⁹
fundata est ecclē
sia. vel officine. eīg.
que debet esse libe
ra. vt extra te cē.
sanctūm.

Fptātē. S. fcō
non de ure. nam
si sine auēte p̄nci
pis vel alteri⁹ q̄s
detineat res ecclē
secrilegus ē. mī
restituat. xii. q. ii.
quisquis. xvi. q. i.
i. in canonib⁹. vi
tetur tñ q̄ si agri
ecclē non soluant
tributuz q̄ possit
impatōr vēdicare
agros illos. vt h̄
n. c. d̄ ep̄is. et cle
te h̄. nā q̄ia bo
na illorū qui tenē
tur alicui soluere
tributū fuit illi u
re pignoris obli
gata. C. in quib⁹
ca. pi. ta. otrā. l.
i. h̄ illud nō ē ve
rum q̄ tñ intellis
gitur de p̄prijs p̄
dijs aliquoꝝ. vel
clericorum vel lai
corū. licet em̄ p̄dī
ecclēsie cessent a
tributo non ideo
possunt vendicā
vt. xvi. q. i. q̄. no
uarū. m. l. placet.

Nō nego. eo
paliter me oppo
nento q̄ p̄tpaliz
bus me morti op
pone nō debeo p̄
altariib⁹ libenter
imolabor. xxiiij. q.
vlti. ouemor.

MAgnum. Sub
iecti. tribu
tū ē p̄batio subie
ctōis ex te cen

reos nō solū ecclēsticē s̄z etiā seculi
leges dānant. et nō solū spirantes
s̄z etiā sentientes eis. antecessores
vero nū cū plurima turba ep̄oz q̄
cunq; eoꝝ in saēdotali honore sunt
positi aut existūt clerici honore quo
vtūt carere p̄ceperunt. Ceteros ve
ro om̄iōne p̄uari et ab ecclē extor
res fieri iusserūt. om̄esq; simul vtri
usq; ordinis viros infames esse cen
suerūt. et nō solū faciētes s̄z cē sen
tiētes. C. Itē ex ocilio calcedonēsi.

Clerici aut monachi coniurātes p̄

Si qui prio p̄iuētū bonoꝝ
clericī vel mōchī repti fuerit
diurātes a spirātes aut mīdias po
nētes ep̄is a clericis ḡdu p̄prio pe
mitus abiciātū. C. Itē ex ocilio to

Sletano De eodem
I. clerici a monachi inuēti fu
erit spirātes a p̄ diuratōe calūm
am machimantes ep̄is vel clericis p̄
priū amittat ḡdu. C. Itē ex ocīl.

Si multis locis p̄ supbia diabo
lo instigāte actū fuisse p̄patuit. re
belli auēte se in vnu diuratōe inter
dicente colegerit. a sacra int̄ se da
ta a cartula scriptā fuisse patueit.
nullis excusatōib⁹ p̄suptio labetur
s̄z re detecta cū in finodo ventū fuit
in p̄suptores iuxta p̄sonā et ordīmū
q̄litatem a p̄tificib⁹ q̄ tūc in vnu
collecti fuerit in dīce. q̄ sic caritas
diuīnis ex p̄ceptis corde nō cartule
scriptōe vel diuratōe est exhibēda
ita q̄ sup̄ sacras admittūt scriptu
ras auēte et distīctōe p̄tificali sūt
reprimenda. C. Itē innocen. p̄pa.

Inzer clericos et laicos cause exor
te ab ep̄iscopis audiantur

Si q̄ cause v̄l. otentōes int̄ cle
ricos et laicos tā supioris ordinis q̄
etiā inferiores fuerit exorte. placu
it vt fm̄ finodū nīcenaz. aggregatis
om̄ib⁹ eliusdez p̄umcie ep̄is iudicio
tm̄mēntē. C. Itē ergo h̄. omnibus
auētātib⁹ clerici an ciuilē iudice de
neget p̄ducendi. cū mīhi pri⁹ depo
ti vel nudati fuerint curie p̄sentan
di nō sunt. pt; q̄ ad secularia iudi
cia clerici nō sunt trahendi. C. h̄. itē
ita r̄ndēt. Clerici ex officio sunt epi
scopo sup̄positi. ex possessionib⁹ pre
diorum impatorū sunt obnoxij. Ab

c. ii. sed. ar. otrā extra te p̄uileg. recepimus. verūē q̄ est signū sub
iectionis licet nō plena probatio. scandalizaret alios. ut. xxviii.

C Soluit. non ex debito sed n̄. q. i. iam nunc.

C Om̄is. subdīta p̄ccato. xps enim nemini fuit subiectus.

C Siue regi. b
verba interptat⁹
Innoc. ex te ma
io. et obe. solite.
m Ep̄istola. id
est missa clementi
a petro vt dr in
strumentum meū
qd̄ mei causa feci
ē. ff. d̄ eten. p̄to.
Si et dr etiā epi
stola illius cui ē
missa tñ cū distin
ctione. ff. te fuit
cū qui. vlti.

T fitiūssor. cle
ricus reglariit nō
debet fitiū iubē ut
h̄. et ex te fitiū.
clericus. n̄ necel
sitas sit. tūc enim
ex pietate tenet
subuenire alij vt
lxxvi. di. nō las
tis. Item clericū
possunt fitiūb̄e pro
ecclēsia suis
vt m auten. de sā
ctissimis ep̄is. s̄. a
lium aut. Item m
ter se mutuo fito
uent cū ouētū
tur. vt. C. de ep̄is
l. om̄es. si hac
Itē nec alistrīt⁹ cu
rie potest fitiū
bere. C. locati. cu
rialia. et si cler
icus fitiūb̄e pos
test vici q̄ nō te
net fitiūb̄e mis
tali p̄uilegio suo
renūtiet. nā fito
iussor. p̄ nō dato
h̄. n̄ p̄uilegio
suo renunciet. ut
ff. si q̄ i ius. w
n̄ ier. l. i. v̄l. dīc q̄
l̄. n̄ tebeat fitiū
bere si tñ fitiūb̄e
rit tenz obligacō
ut ex d̄ fitiūb̄. c
puenit et. c. offi
tūt⁹. aduocat⁹

Tres q̄. p̄bi
bē. faētōib⁹ ut
h̄. xiiij. q. v. om̄es
xv. q. ii. c. i.
Litū. scānū
C. Judice h̄. i.
iij. q. vi. c. sepa. et
c. h̄. a quib⁹
sed dic q̄ possunt
tractare te illis tē
poralib⁹ que spe
tāt ad ecclēsiam.

Sicut enim
Que ad ūis
vñ. ar. q̄ peccat
qui arbitriū nō re
cipit et qui nō cō
ponit inter p̄t;
x. dī. p̄cipimus.
Ex h̄. ibi ab h̄.

Icūt emīm iudicē
laici sibi inuicē op̄am dēt.

Sicut emīm impīetas crīmē ē
tibi o clemēs neglectis verbī
dei studijs sollicitudines seculares
suscep̄. ita vnicuq; laicos ē p̄cēm
mī inuicē sibi ec̄ in h̄. q̄ ad ūis

AInstare id est interesse. s. xc. d. p̄cipimus.

b **D**Per diacones. ar. q̄ diaconi tebent laicis exponere et instruere modum viuendi. xxv. d. audire.

CEx hijs. sic solus. nam vñ ius pdit ab eo interpretatio requirit.

vt extra de sent.

exco. inter. q̄nqz

tñ legatus pape

interpretatur. R̄p.

pape ej̄ d postk.

ad h. vltra mediū

et ej̄ de seq̄stria.

ad h. iudex etiaz

interpretatur legē.

ff. d le. nā ut ait.

sed nō potest in-

terpretari sñiam su-

am nisi sit p̄ses ap-

uicie. ff. d ap. ab

executore. s̄l'r cō

suetudo interpretat-

ur legē. ut ej̄ de

v. fig. abbate. in-

terpretatio quedā

ē p̄babilis. n̄ ne

cessaria vt mḡri

vt. C. de p̄fesso. q̄

m vrbe ostantino

politana. l. vnicia.

qdā ē necessaria

sed non generalis

vt iudicis vt. ff.

de leg. nā vt ait.

quedā ē p̄babilis

necessaria et ins-

criptis redigenda vt

cōsuetudinis vt.

ff. de legib. si d

interpretacōe. et ej̄

de. v. fig. abbate.

quedā p̄babilis

necessaria et ins-

criptis redigenda vt

cōsuetudinis vt.

ff. de legib. i. i.

Statuimus.

Smox an. non

intelligas q̄ hec

dicō an ibi noter

aliqua anteriori-

tate t̄pis sed ē s̄e-

fus an. t̄c. id ē an

exammantem iu-

dicem s̄ue coram

examinate. vel

loquitur cū est no-

toriū crīm. sic. C.

de teſen. ciuit. dō

ſenſores.

S qui ex fra-

tribo. frēlō

wat clericos v̄l

etia oēs xp̄ianos.

et loquitur ſecun-

dū antiqua t̄pa vt

A Luid poſtu-

lante. penitentes

em̄ ſub regula ec-

eclastica viuere

tebent ut h. et j.

et de p̄fona. et j.

de p̄. di. v. d̄tra-

nū. et. e. falfus.

S Omnia licēt.

tū n̄ expedit id

qd̄ licēt ē q̄n vñ

ipius alijs affert

impedimentū ve-

ſū vite ptinēt opam fidelitē dederint. Te vero ſecuz facere ex hijs qb̄ nō debes mſtaē oēs ouſter elaboret. qd̄ fi forte a ſemeip̄is h. laici nō intelligunt. p̄ diacones docendi ſūt. vt tibi ſoliſ eccie ſollicitudies relinquantur. **E**x hijs omib̄ dat intelligi q̄ in ciuili cauſa cleric⁹ an ciuile iudicē eſt ouemēdus. Sicut em̄ ecclasticaꝝ legū ecclasticus ſudex eſt admiftrator. ita et ciuiliū n̄ ciuiliſ d̄z eſt executor. Sicut em̄ ille ſolus h. ſuſ interptādi canones qui h. p̄tātem dēdi eos. ita ille ſolus ciuiliū legū d̄z ee m̄p̄res. q̄ eis ſuſ et auētate ſumptit. In crīmali vero cā nō mihi ante ep̄m clīcūs examinādus ē. et h. eſt illud qd̄ legib̄ et canonib̄ ſup̄ diffimilū ē. vt i crīmali vīc̄ cā ante ciuile iudicē nullus clericus p̄ducat. mihi forte cum oſensu ep̄i ſui. veluti q̄i incorrigib̄les muemētūr. tūc detracto eis offi-cio curie tradēdi ſūt. **Vñ** fabia-nus p̄. **Qui ep̄o infidiae**

Semot⁹ a clero curie tradae. **T**atuim⁹ vt si quis clericorꝝ ſuſ ep̄is infestus a infidiator extiterit. mox ante examinatū iudiciuz ſubmotus a clero curie tradae. cui dieb̄ vite ſue deſeruiat. et m̄famis abſeq̄ vlla reſtōnis ſpe permaneat. **Q**uia ergo iſte nō in crīmali ſz i ciuili cā clericū ante ciuile iudicē p̄duxit. nō ē iudicādus trāgessor canonū. nec ē dicēdus p̄traxisse reū ad iudicē nō ſuū. q̄ de ciuili cauſa nō mihi ciuiliſ ſudex ognoscē debet.

Ecōtra ea q̄ in actoris deſenſio-ne dicta ſūt veris ſiſia quidē videtur. ſz p̄dē carēt. ſacrī em̄ canonibus et foreib̄ legib̄ tā ciuili q̄ crīmali cā clericus ad ciuile iudicē p̄trahēdus negatur. **Vñ** in ep̄la clemētis legitur. **F**rātēs ap̄d p̄ſbos

Iqui ex frīb̄ iudicēt. **S**negocia habuerint inter ſe a pud ognitore ſeculi nō iudicentur. ſz apud p̄ſbos ecclie quicqđ illud ē dirimatur. **I**te filuester papa.

Null⁹ clericus p̄pter aliquam cām

Vñ clericus intret curiā. vel diacon⁹ vel p̄ſbr. p̄t quālibet cām intret curiā. nec ante ciui-le iudicem ſuā p̄sumat dicere cām.

xxviii. q. i. ſic em̄ ſez q̄ fideliſ diſcedat ab infidelib⁹ ſed non expedie-ut ibi d. vel aliter michi lic̄ mea repetē. ſed non expedit ad vitam oſequendam q̄i ſcandalizantur illa a quib⁹ repetūtūr. vel ſic oēs cibi liciti ſunt ſed non expediuſ propter infirmos fratres qui tunc quoſ- dā cibos reproba-bāt. vel ſic. licitu ē p̄dicatori ſumē ſupt⁹ ab illis qui buſ p̄dicat ſed nō expedit ppter co-rimthios qui auari-ſuerunt

Ite leo papa **E**cclastīcū nō forenſe iudiciū penitens expetat

Aliud qd̄ eſt debita iuste re=poſcē. aliud ppriā pfectōis amore ſtēnere ſz illictorꝝ venia poſtulantē oport̄ etiā a multis licitiſ abſtmē dīcēte ap̄lo. omnia m̄ licēt ſz nō oia expediunt. Vnde ſi quis pe-nitēs h. cām quā negligē forte nō debeat. melius expetat ecclastīcū q̄ forēſe iudiciū. **N**ō ait ppter cri-minalē tñ. ſz gñalit p̄t q̄libz cām tā ciuile q̄ emialē itelligēs. **I**tez theodoſius impator

Cuicūqz liceat ſacrosancto ſediſ antīſtitis iudiciū

Vicūqz litē hñs ſue expetē

Opetitor fuit vel i inicio litis vel docurſ tpm curriculis ſue cū nego- ciū poratur. ſue cū iā ceperit pm̄ ſnia ſi iudicium elegerit ſacroſcē ſe-dis antīſtitis ilico ſine aliq̄ dubita-tione etiā ſi alia ps refragatur. ad ep̄oz iudiciū cū ſmone litigatiū di- rigat. **I**de. **O**mes itaq̄ cauſe q̄ pre-torio vel ciuili iure tractat̄ ep̄oz ſe-tētis termiante ppteruo ſtabilitis iu-re firmēt. nec vlt̄ ſue retra-dari negociū qd̄ ep̄oz ſnia decidēt. **T**estimoniū etiā ab vno lic̄ ep̄o p̄hibitū omes iudices in dubitanter accipiant. nec alius audiat̄ cū te-ſtimoniū ep̄i a qualibz pte fuerit re-promiſſum. Illud em̄ veritatis au- toritate firmatū. illud in corruptū habeatur. qd̄ a ſacroſcō homie con-ſcia mētis illibate fuerit platū. hoc nos edicto ſalubri firmamus et ppe-tua lege tenendum eſſe censemus.

Hec ſi quis antiquata eſſe oten-dat q̄i in iuſtimā codice non inue-nūtūr ita inſerta p̄ carolū renoua-ta cognoscat q̄i ſuſ capitularib⁹ ait inter cetera **V**olumus atq̄ p̄-cipimus vt omes n̄re dītōni ſubie-cti tā rōmī q̄ franci. alamāni. bau-a-ri. burgundiones. ſarones. toringi. fr̄ſones. galli. britones longobar-di. guascones. bñuentani. gothi. if-pani. ceteriqz oēs ſubiecti nob̄ quo cūqz videatur legis vinculo diſtri-cti vel consuetudinario cōnexi more hanc ſniam quam. exxviij. theodoſij impatoris libri capitulo videlicet. xi. libro ad interrogata blauij du-cis quā et illi et omib⁹ p̄ ſcripturā

I Vel decurſis. i. poſt lit. ſteſta. **M** Cū ſermone. id eſt allegationi bus.

N Capitulari-bus. id ē in lūbar-da nō tñ inuenit in ea que nunc eſt ſed in gallia

Dypsona de hac habes. iij. q. iiii primis
Nō ab alio. i. n. a. cōrīo. q̄nq̄z em̄ ab-
buit q̄ dixit solū ep̄m esse ordiariū iudicē clerici. et p̄ t̄ q̄ dicit p̄us
doceat r̄c. sed tu dicas. q̄ plati ecclie collegiate h̄nt iurisdictionez. vt

xv. q. iiii. c. i. ex

b̄ immū. ec. nō mī
n̄. ex b̄ iud̄. c. ii.

C. de iud̄. o. iu.

l. ul. ex b̄ of. ord.

cū ab eccliaz. sed

q̄ h̄t b̄ p̄us doce-

at r̄c. dicas prius

q̄ secularez. h̄. t̄n

dixit solū ep̄m ha-

bere ptātem excō

mūcandi vt. xvi.

q. i. vīlis. i. fi. vīb̄

b̄ q̄ excōicatō sit

muero ep̄alis. q̄

solus ep̄scop̄ te

beat de causis mī

mōrialibus agno-

scere. xxxv. q. vi.

multo. q̄ meli-

dīc noua ostō. ex

de excel. p̄la. acci-

dētib̄. cōfuetudo

t̄n in talib̄ bat iu-

r̄sdictōnez vt. ix.

q. iiii. q̄est̄. C.

de emancip̄. l. i.

C Si q̄s. a. mo-

nachū. cōuentum

nomie monasterij

rōne alicuius fuc-

cessiomis que ob-

uenit monasterio

p̄ eum aliter non

cōpetit actio con-

tra monachū cu-

zil habeat. vel in-

tellige q̄ fidicu-

st de mādato ec-

clesie sue vel etiā

fine mandato. sed

pecunia ē cōuersa

in vtilitatē ecclie

vt noua dīc ostō

q̄ quibusdā. ex te

fidicu. si aut mo-

nachus cōtra ali-

quē deliquit ipse

monachus ouen-

endus ē non ecclie

gia. ar. xvii. q. ii.

t̄m. s̄c serū cō

uenit qui deliquit

nō eius dīs. C. de

norali. l. penit.

et vi. in fi. primo

autē loco castiga-

tio monachī p̄pe-

ctat ad abbatem.

vt. xxiiij. q. iiii. cor-

ripiāt. vt ex b̄ of.

ord. quāto. extra

to ap̄. reprelēnsibi-

lis. vīb̄ aut̄. p̄ce-

dentū est scđm or-

dīmē iuris. tūc so-

lus ep̄us est iudex

secūdū. b. vt h̄dī

alij dicunt q̄ ab

bas h̄z ordīariaz

iurisdictionē super

monachos suos et

excommunicare eos potest. vt extra te ma. et obe. cū in ecclieis

Aut affīstriā. id est inclusam q̄ semp affidue moratur ibi

Doceat id est atreat

Judicem. si ip̄emēt nō potest. et ē simili. C. de ep̄ali. au. ep̄ale

inferiori p̄t iudica-

ri. b. t̄n huic līre ab

toceat r̄c. sed tu dicas. q̄ plati ecclie collegiate h̄nt iurisdictionez. vt

xv. q. iiii. c. i. ex

b̄ immū. ec. nō mī

n̄. ex b̄ iud̄. c. ii.

C. de iud̄. o. iu.

l. ul. ex b̄ of. ord.

cū ab eccliaz. sed

q̄ h̄t b̄ p̄us doce-

at r̄c. dicas prius

q̄ secularez. h̄. t̄n

dixit solū ep̄m ha-

bere ptātem excō

mūcandi vt. xvi.

q. i. vīlis. i. fi. vīb̄

b̄ q̄ excōicatō sit

muero ep̄alis. q̄

solus ep̄scop̄ te

beat de causis mī

mōrialibus agno-

scere. xxxv. q. vi.

multo. q̄ meli-

dīc noua ostō. ex

de excel. p̄la. acci-

dētib̄. cōfuetudo

t̄n in talib̄ bat iu-

r̄sdictōnez vt. ix.

q. iiii. q̄est̄. C.

de emancip̄. l. i.

C Si q̄s. a. mo-

nachū. cōuentum

nomie monasterij

rōne alicuius fuc-

cessiomis que ob-

uenit monasterio

p̄ eum aliter non

cōpetit actio con-

tra monachū cu-

zil habeat. vel in-

tellige q̄ fidicu-

st de mādato ec-

clesie sue vel etiā

fine mandato. sed

pecunia ē cōuersa

in vutilitatē ecclie

vt noua dīc ostō

q̄ quibusdā. ex te

fidicu. si aut mo-

nachus cōtra ali-

quē deliquit ipse

monachus ouen-

endus ē non ecclie

gia. ar. xvii. q. ii.

t̄m. s̄c serū cō

uenit qui deliquit

nō eius dīs. C. de

norali. l. penit.

et vi. in fi. primo

autē loco castiga-

tio monachī p̄pe-

ctat ad abbatem.

vt. xxiiij. q. iiii. cor-

ripiāt. vt ex b̄ of.

ord. quāto. extra

to ap̄. reprelēnsibi-

lis. vīb̄ aut̄. p̄ce-

dentū est scđm or-

dīmē iuris. tūc so-

lus ep̄us est iudex

secūdū. b. vt h̄dī

alij dicunt q̄ ab

bas h̄z ordīariaz

iurisdictionē super

monachos suos et

excommunicare eos potest. vt extra te ma. et obe. cū in ecclieis

Aut affīstriā. id est inclusam q̄ semp affidue moratur ibi

Doceat id est atreat

Judicem. si ip̄emēt nō potest. et ē simili. C. de ep̄ali. au. ep̄ale

S Nec vero. hec sunt verba gregorii.

D Eruerit. aut si fortasse. extra te fo. o. p̄e. si quis otra.

E Executio. id ē executor ad h̄t deputatus sc̄z ar̄d. vt. xxv. di-

plectis. et ex te fo. o. nullus. cū aut iudex recusatur i op̄one actoris

erit an vellet q̄

recusat⁹ delega-

ret cām alijs. vel

q̄ p̄tes cogenerē

ad eligendos iud̄l

ces ut. extra b̄ fo.

o. p̄e. si quis h̄odie

aut si iudex recus

satus fuerit et p̄

bata fuerit causa

recusacōnis ad a-

bitrū recusatoris

ip̄e qui recusatus

fuit dabit iudicis

vel trāmittet ne

gotū ad supiorē

vt osti. cū spāli.

compositus ut. iij. q. vlti. e. vlti. specialiter p. bonis et malis vel non
I sumatur sed etiam p. omnibus alijs. xiiij. q. ii. non estimemus.
Molita. Is capitulu de auctore et sequens de reo loq. et nota q. si
 auctor traxerit reu ad iudicem non suu pedit causam. si reu traxerit auctorem
 p. quicquid habetur. vt. C. de iuris. o. iuris criminali. hoc tñ intelligas li-
 te otesta. q. si an-
 litre otesta. testite
 nit non incidit in pa-
 nam ut. i. c. p. xi.
 z. ff. re. r. b. am-
 plius. et. ff. de in-
 ius w. quauis l. z.
 sit ar. c. contra. C. de
 tr. lac. si quis ma-
 ior. s. e. placuit.
 ut quicunq. et q.
 dicit q. can. p. dat
 dicit quidam ipso
 iur. veris credo q.
 p. iniam et innuit
 h. verbum ouetus
C Pontifice. h.
 manifeste habes
 q. in c. ecclastica
 neuter p. adire a
 hui iudicem siue in
 ciuii siue in crimi-
 nali negocio. laici
 aut sine osenf. or-
 diarii eligunt alium
 iudicem in ciuii ne-
 gocio ut. ff. i. iud.
 .i. i. C. de iuris. o.
 iur. l. h. no i crimi-
 li. vt. C. de iuris. o.
 iud. in eminali. et
 h. e. c. si quis cum
 clericu. h. i. clericu
 requitur cōsensus
 ep. et etiam p. prius
 cōsensus. ar. h. et
 .ix. q. ii. c. i. z. s. e.
 clericu. z. c. nullus
 et. vi. q. iii. p. m. q.
 et. iii. q. vi. non lis-
 ceat. ex. d. fo. ope.
 significasti. et e. tri-
 plex ro q. re laicus
 p. et no clericu q.
 laicus p. iurare si-
 ne licetia sui iudic-
 cis. sed clericu no
 ut ex. de iura. ca. i
 h. r. etes. sed no pos-
 set cor. laico litig-
 are nisi ibi iura-
 ret. Item ab alio
 epo no p. ordies
 accipere. ego nec
 iudicu qd maius
 est. vt. ix. q. ii. nullus
 p. mas. Itē no
 potest ab alio q. a
 suo p. lato. pete iu-
 dicu aie qd est oc-
 cultu. q. multo fo-
 ti. nec manifestu
 ut de pe. di. p. pla-
 cu. Itē incōueni-
 ens iaz. est. q. vnu
 eps iudicaret cle-
 ricos alterius ep. qd esse no debet. vt. ix. ii. p. totum. et sic oes de uno
 epatu pnt sibi aliū epm eligē i iudicē nec renūciare p. clericu huic
 luri ex. de fo. .i. si diligēti. credo tñ l. z. no possint renūciare exp̄isse qd
 tñ sponte id ē tacite pnt osentire in alienū iudicē. nam arbitru spōn-
 te eligūt et iudicē delegatū. alioqui exufflatū erit p. uilegiū clericu
 q. clericu p. eligē corā quo iudice velit litigare i osti. fre. aut. ba-
 bita. C. ne h. p. pa. Item multa facē possum sponte ad que non pos-
 sum me pacto astringē. nam possum instituē aliquē beretem no tamē

pacto me astringere ad hoc possum ut. C. de pacto. l. v. Itē tacite pos-
 sum renūciare foro licet no exp̄isse. sicut tacite papa renūciat suo
 p. uilegio. vt. iij. q. vii. nos si. et. iij. q. v. mādastis. si tacite possum renūciare exceptō p. curatore otrā militē h. no exp̄isse. vt. ff. d. p. eu-
 filiū familiā. similiter tacite possum renūciare iuramēto calumnia
 sed no exp̄isse. C. de iura. ca. l. i. m. fi. et q. spōte possit r. n. tare habes.
 .iij. q. vi. pulsatus.
 Jo. quicq. dicat.
 Iohes Is tene q. i
 laicū nullo mō osē
 tit clericu. vt ex
 te fo. com. si dili-
 genti. nec in cleri-
 cū sine osenf. epi
 vt extra de fo. co.
 significasti. b.

puatorz etiā cās apl's ad eccliam de
 ferri atq. ibidē terminari precipiat

C Itē ex eodē **Clericus no accu-**

señ nisi ante ecclasticum iudicem

D E diueris ordinibz ecclie ser-
 uiētibz si quis in cā crīmis in
 currerit et abnuerit iudicium ecclastici
 cū d. p. clitari. **C** Itēz ostitutio li-
 bro. lxxvij. caplo pmo. Qui cū cleri

co litigiū habet epm iphus a deat

S I quis cū clēico litigiū habu-
 adeat p. i. epm cuius iudicio clericu
 suppositus ē. ille autē fine dāno
 et fine dilatōne opentē finē liti im-
 positurus ē. Simaut noluerit epus
 liti dirimē. tūc ad ciuiile iudicē dis-
 ceptatō cause puemāt. vbi aut dī-
 mere epus voluerit fine scriptura a-
 liq. oia pcedat. et diffinitia finia ab
 eo pferat fine scriptura. Qd si de cri-
 minali cā litigiū emerserit. tūc ope-
 tētes iudices in pellati cōsentaneū
 legibz ēmīnū cāe imponāt. ita tñ ut
 disceptatō litiis duoz spaciu mēshū
 no excedat. a litiis otestatōe nume-
 radū. Nō aut alr pumāt clericu mī
 fi obnoxius reptus. sacerdotio nudus
 tūc ad epo suo vel clēicat h. bo-
 nore. si aut ēmē ecclasticū ē tūc h. m
 canōes ab epo suo cāe examinatō et
 pena pcedat. nullā dūionem alijs iu-
 dieba in h. mōi caufis h. n. tibz. **C** Itē
 ex concilio calcedonensi

Clericus adūsus clēicū negociu h. n.

S I clericus adūsus clericu ne
 gociu h. z. no reliquat epm suū et ad
 secularia iudicia no occurrat. h. p. i.
 negociu agitetur apud p. priu epm
 vel certe si fuerit negociu ipius epī
 apud arbitros ex vtraq. pte elcōs
 audiatur negociu. Si quis vero cō-
 tra h. fecerit canonū subiaceat cor-
 rectōibz. et si clericus aduersus suū

.iij. q. vi. pulsatus.

Jo. quicq. dicat.

Iohes Is tene q. i

laicū nullo mō osē

tit clericu. vt ex

te fo. com. si dili-

genti. nec in cleri-

cū sine osenf. epi

vt extra de fo. co.

significasti. b.

D Lacuit. intē

tatū. id ē ob-

iectum et sic loq-

tur cum lis sit cō-

testata

C Purgari. per

h. patet q. loquē

de reo sed q. dicit

postea euicit. intel-

lige id in quo est

absolutus

F Locum. id est

deponatur

S Inique. cōtu-

meliā em facit iu-

dici qui eo relicto

vadit ad alterum

ut. ff. de arbi. litig-

atores. similiter

si quis rem dedu-

cit coram vno iu-

dice et deducit po-

stea corā alio per-

dit licem. C. de af-

serc. tol. l. i. in ff.

S I q. dāno.

spōtularuz

ab quas clericu no

tenet. vt in autē

de sanctis epis. S.

spōtularuz er gā

nee abūlari ipo nū

teneri debet ut. C.

de fructibz et litiū

expēn. l. vlt.

C Moluerit. il-

lud non tenet. xl.

dic. noluerit. i. no

potuerit quia for-

te talē causam no

potest audire

Sime scriptu-

ra. sine scripta pro-

cedit ep̄s cum iu-

dicat iter fuos cle-

ricos. similiter in

modicis causis no

requiritur scriptu-

ra ut i autē d. mā.

princip. q. sit tibi.

no obstat. s. ii. q.

i. in p. mis vbi dr.

finia nulla que sine

scripto profertur

illud em tñ tenet

i. criminalibz et ma-

ioribz negocijis. **D** Duoz. h. no tenet. vt. iij. q. iii. h. spaciu

S I pumāt. nec ill. tz. vt. ex de iud. cū non ab hoie

intex clerici

arbitros. et ē h. rō q. metropol. no ē

vñ h. eo no

ut ex de resti. spoli. querēte. et ex de oce. p. et ec. no va. post electō

nē. in fi. q. coget eu eligē arbitros. Ben. ep̄s. l. fit ei fuscus. vt ex

de ap. scđo reqris. Itē in alio casu cogit ipm eligē arbitros. s. cū re-

cusat eu vel delegatū ab eo vt. s. e. puemt

A Audiāt. s. vi. q. ii.

e. epus. stra. sed ibi soluitur. lis cā stra epm solus metropol. non
Cimodī ḡ si habetur cuius p̄t audire vt b̄. et. vi. q. iij. si m̄. h̄ forte b̄ tenet in maioribus causis. vel loquitur secundū antiq̄ tpa qn p̄ singulis causis siebat ociliū. vt. h̄. e. q. iij. c. ii.

Oia res. nec etiā actionē p̄t q̄s cedē alij postq̄ res est debueta de testi. cām. xvii.

•q. vi. placuit. C.

vñ vi. auctem. C.

de fun. et saltibus

rei publice li. xi. si

qua nec res litigio-

sa p̄t dedicari. C.

de litig. l. vlti. qui

aūt rem litigio /

sam alienat et ali-

enatō nulla ē et p-

tere a punitur vē-

ditor et emptor si

sciuit rē litigiosaz

vt ex. vt lit. pen.

ecclia. C. e. l. vi.

In casibz tñ licite ali-

enatur res litigio-

sa. s. ex cā totis

vel transactionis

vel donatōis xp̄t

nuptias vel ex cā

legati vel diuisio-

nis rerum hēdita-

riarū. vt. C. de li-

litig. l. vi.

Itē licite alienat res litigio-

sa q̄ suari non

p̄t. ff. fam. herc.

alienatōes. r. ff. d

peti. herc. diuus.

CIn litigio. res

dr̄ litigiosa de cu-

iis dñio vel quasi

cā vtitur inter pe-

titore et possessorē

vel iudicaria con-

uentōne vel preci-

bis principi obla-

tis et p̄ eū adūs-

rio cognitis ut in

aut. de litig. in p̄n.

coll. viii.

Exigē. b̄ in-

tellige cū posseſ-

lor ē fusp̄cūs. ali-

as posseſſor sp̄ vti-

tur fructibz p̄tē-

te lite. vt. xvi. q.

.iij. volum⁹ ex ut

lit. p̄. a memoria.

25. ii.

O God ve-

ro. et est

certum q̄

sic. s. e. molita

25. iii.

S Ed. hic q̄

ritur an il-

le sit dig-

nus depositōe qui

excōmunicat⁹ vel

fusp̄fus celebrat

et certe sic ut. h̄. e.

•q. si q̄s p̄biter.

et extra te cle. ex.

mi. c. i. iij. et. iij. et

beneficio poterit

puari. e. ti. c. fñni-

tati. n̄i dispenset

cū eo vt. lxiij. di.

salomiane. m̄gr

tñ p̄sequitur alia

lis cā stra epm solus metropol. non
Pot autē vt b̄. et. vi. q. iij. si m̄. h̄ forte b̄ tenet in maioribus causis. vel loquitur secundū antiq̄ tpa qn p̄ singulis causis siebat ociliū. vt. h̄. e. q. iij. c. ii.

Oia res. nec etiā actionē p̄t q̄s cedē alij postq̄ res est debueta de testi. cām. xvii.

•q. vi. placuit. C.

vñ vi. auctem. C.

de fun. et saltibus

rei publice li. xi. si

qua nec res litigio-

sa p̄t dedicari. C.

de litig. l. vlti. qui

aūt rem litigio /

sam alienat et ali-

enatō nulla ē et p-

tere a punitur vē-

ditor et emptor si

sciuit rē litigiosaz

vt ex. vt lit. pen.

ecclia. C. e. l. vi.

In casibz tñ licite ali-

enatur res litigio-

sa. s. ex cā totis

vel transactionis

vel donatōis xp̄t

nuptias vel ex cā

legati vel diuisio-

nis rerum hēdita-

riarū. vt. C. de li-

litig. l. vi.

Itē licite alienat res litigio-

sa q̄ suari non

p̄t. ff. fam. herc.

alienatōes. r. ff. d

peti. herc. diuus.

CIn litigio. res

dr̄ litigiosa de cu-

iis dñio vel quasi

cā vtitur inter pe-

titore et possessorē

vel iudicaria con-

uentōne vel preci-

bis principi obla-

tis et p̄ eū adūs-

rio cognitis ut in

aut. de litig. in p̄n.

coll. viii.

Exigē. b̄ in-

tellige cū posseſ-

lor ē fusp̄cūs. ali-

as posseſſor sp̄ vti-

tur fructibz p̄tē-

te lite. vt. xvi. q.

.iij. volum⁹ ex ut

lit. p̄. a memoria.

25. ii.

O God ve-

ro. et est

certum q̄

sic. s. e. molita

25. iii.

S Ed. hic q̄

ritur an il-

le sit dig-

nus depositōe qui

excōmunicat⁹ vel

fusp̄fus celebrat

et certe sic ut. h̄. e.

•q. si q̄s p̄biter.

et extra te cle. ex.

mi. c. i. iij. et. iij. et

beneficio poterit

puari. e. ti. c. fñni-

tati. n̄i dispenset

cū eo vt. lxiij. di.

salomiane. m̄gr

tñ p̄sequitur alia

q̄nē sc̄ vtrū sententia teneat siue sit iusta siue iniusta. Tribus autē modis dicit̄ iusta vel iniusta s̄mia vt. h̄. e. q̄. si ergo. ex animo cū malo vel bono zelo s̄niat. ex cā sc̄ cū certa cā fubest vel non fubest ex ordine cū seruatur vel p̄termittitur ordo iuris. Item s̄mia alia est ōdemna s̄mia. S̄mia ōdemnatōis sp̄ tenet nisi sit iniusta ex ordine tūc nō valet

vt. iij. q. vi. diffini-

tiua. alias sp̄ ten-

nisi appelletur ab

ea. Tē s̄mia excōs

ordine requirit et

etiā cause ogmitō

nem. vt. h̄. q. i. ne-

mo epus ex d ap.

rep̄tensibilis. ex

de s̄mia excō. sacro

si tñ sit iniusta ex

cā vel ex aio vel

ex ordine sp̄ tenet

ut. h̄. e. si epus. for-

te nec reueatur p̄

appellatōnem mi-

quo ad cognitōe

vt extra te se. ex-

tuas. s̄mia autem

mandati vel p̄ce-

pti si ligat nisi id

quod p̄cipit p̄ce-

ptet ad officiū p̄ci-

pientis. vij. q. i. q.

frater nr. p̄mo au-

tem. p̄bat. g. vsc̄

animonitio locū h̄e p̄t. non solū in occultis sed etiā in manifestis. ij.
S Iepus iracibus. vt ex aio sit iniusta .q.i. si peccauerit
b Cito. id est nō seruato ordine iuris .q.i. si peccauerit
Et asp. q̄ nō subdit causa .b. Pratē. auēte huius canonis
Interpellet.
 secūdū h̄c iura q̄
 libet excōicatus
 audiebatur q̄ v̄o =
 lebat pbare se in
 iuste excōicatum.
 hodie sec⁹ n̄ sit
 post appellatōem
 excōicatus vel di-
 cat erroē exp̄ssuz
 in s̄ia ut extra e.
 t. p tuas. si quis
 ergo q̄ritur me-
 tropol. de iniusta
 excōicatōne. aut
 appellauit ad eū
 aut nō. si appella-
 uit p̄mo p̄stabat
 cautoñem absolu-
 uendus q̄ stabit
 iuri. deinde i opti-
 one h̄z an relit
 remittē absoluere
 dū ei a qua appel-
 lauit. vt ej̄ de se-
 excō. p tuas. si nō
 appellauit ad euz
 secūdū p̄ora uera
 tebeat remittere.
 absoluēdum. et il-
 lle nonerit absolu-
 uere tunc metro-
 pol. poterit eū ab
 solue. vt ej̄ de of-
 ord. ad rep̄mēdā.
 si tñ viderit s̄iam
 excōnis euenter
 iniusta p̄t. p̄nūci-
 are ip̄am iniustum
 h̄z non sit appella-
 tū ad eū. vt ej̄ de
 ap. sollicitudinem
 Itē econuerso si ē
 appellatū ad eū q̄
 viderit esse iusta.
 cām excōis tener-
 eū remittē absolu-
 uendū vt extra de-
 sen. expon. p tuas
 in fine. hodie aūe
 h̄z nō appelleb̄ ad
 sup̄iorē si tñ ē per-
 culū i mora p̄t eū
 statim absoluere
 vt ē. e. sacro
S I quis. cor-
 rectus. id ē
 suspenſus ut patz
 p̄ id q̄ sequitur a
 mathematizetur
S I ep̄us. nec
 ep̄i nō p̄nt dispen-
 sare cū talibus q̄
 post excōicatōem
 celebrat cū nec o-
 ciliū h̄z poss̄ ar. oē
 .i. q. v. que de cā.
 poss̄ tame dīci q̄
 ep̄s cū talib⁹ pos-
 set dispensare. et
 expone q̄ sp̄em n̄c
 id est ip̄li sic te-
 linq̄entes non te-
 bant babere sp̄em

ne cum ea pari muerone pcellaris
 sententie. ac p vñi muliercule pas-
 sione victus et obligatus ad plen-
 ne traharis exciū. Deterius quip-
 pe in populis plati delinqūt. ac per
 hoc ip̄i grauius q̄ ceteri pumūtut
 vt ait btūs greg. scire plati debent
 q̄ si puersa vnq̄ perpetrāt tot mor-
 tibi digm̄ sunt quot ad s̄bditos su-
 os pditom̄ exēpla trāsmittūt. vñ
 ncē ē vt tanto se cautius a culpa
 custodiāt quāto p praua q̄ faciunt
 nō soli moriūt. Et infra Ceterz p-
 caue ne qñ nob̄ fm dñi pceptū du-
 os aut tres testes adhibeamus im-
 mo vero sc̄e hoc ec̄cī dicam⁹. et qđ
 nō optamus de cetero fias cundis
 ficut ethnicus et publican⁹. Itē
 ex cōcilio sardicefi. xvii. capitulo.
S I ep̄s forte iracū. De eod-
 dus qđ esse nō d̄z. cito et aspe-
 omouetur adūsus p̄fbrum h̄ue dy-
 conē et eū de ec̄cī exterminiare volu-
 erit. puidendū est ne innocens dam-
 net aut p̄dat oūionē. et ideo habet
 ptātem is qui est abiectus vt epi-
 scopos finitimos int̄pellet et cā eius
 audiatur et diligentius p̄tractetur
 Ille vero ep̄s q̄ iuste vel iniusta eū
 abiecit patiēter accipiat vt nego-
 ciū discutiatur vel p̄betur ei⁹ sente-
 tia a plurib⁹ vel emēdetur. Tamen
 prius q̄ om̄ia fideliter ac diligēter
 examinētur eū q̄ fuerat a om̄iōne
 priuatus ante agnōtōem nullus d̄z
 p̄lumere vt om̄iōni societ. Itē
 ex concilio carthagin⁹. De eodem.
S I quis p̄fbr ab ep̄o suo cor-
 rectus fuit debet vtq̄ apud
 vicinos ep̄os cōqr̄i vt ab ip̄is eius
 cā possit audiri. ac p ip̄os suo ep̄o
 excōiliari. qđ n̄i fecit h̄z supbia. s.
 inflatus secernēdū se ab ep̄i sui cō-
 mūione duxerit ac separāt cū aliq̄ba
 scisma faciēs sacrificiū deo obtule-
 rit anathematizēt ac n̄lominus lo-
 cū amittat. At si querimōnā iusta
 habuerit adūsus ep̄m m̄qrēdū est.
 Itē ex oc̄i. anthioceno De bijs
 qui dānatī a finodo sacra m̄ni-
 steria otīngūt.
S I ep̄s dāna steria otīngūt.
 Stur a finodo vel si p̄fbr à dia-
 con⁹ a suo ep̄o. et auſi fuerint aliqd
 de mīnisterio sacro otīngē. h̄ue ep̄s
 iuxta p̄cedētē dīuetudinē h̄ue p̄fbr
 aut diaconus nūllo modo liceat ei

restitutōis q̄a sibi incluserūt sic. vii. q.i. si quis p̄fbr. s. lxxii. di. plu-
 rimos. in fi. oſtat tñ q̄ ip̄e p̄t in casibus illis dispensare.
b Maxime. id est tantū. sic. xii. di. illud. xviii. di. puenit. xvi. q. iii.
 per singulas

S I quis. vīdr
 q̄ isti clericī
 qui om̄unicant ex
 cōmūicato i dimis
 officijs pari excō-
 municatōne ligen-
 tur. vt extra d̄ se-
 excō. significavit
k Per formicē-
 cam. id est manu
 laicali. sile. s. xvij.
 di. nec licuit
A Discopi. mī-
 nimis. ergo
 p minoribus eau-
 sis non est quis ex
 commūicādus qđ
 verum est vt h̄. e.
 nullus. sed contra
 nonne p sola con-
 tumacia est quis
 excōmūnicandus
 ut h̄. e. certū. ergo
 h̄ue crimen sit ma-
 gnū h̄ue pū nūq̄
 quis est excōmū-
 nūcandus n̄i sit con-
 tumax. ad hoc di-
 cūt quidam q̄ ab
 homine non sit ali
 quis excōmūnican-
 dus n̄i p otuma-
 tia h̄ a canone bñ
 vt. xvii. q. iii. si
 q̄s fūtante. h̄ nō
 ē verum q̄ quādo
 q̄s excōicatur q̄s
 p cōtumacia qñz
 q̄s p crimine. vt
 extra de. v. sig. ex
 pte. Jo. sed certe
 illa dōz. di. c. q̄ of-
 fensa sit q̄s excō-
 mūnicādus cū nō
 vult satisfacēt et
 ita p otumacia q̄
 re alia distincō ē
 melior. b.
m Derueniāt.
 ar. q̄ citi⁹ morit
 q̄s apter peccatū
 vt. xii. q. i. e. ii. et
 tollit deus malos
 de medio ne pecca-
 tū eorū augēatur.
 .xxii. q. iii. ea vī-
 dicta. et tollit bo-
 nos ne malicia
 malorū immutet
 intellectum eorū
 te pe. di. iii. si ex
 bono

D Lacuit vñuso oc̄ilio vt q̄ ex
 cōmūicat⁹ fuerit p suo neglectu
 h̄ue ep̄s h̄ue quilibet clericus et tpe
 h̄ue excōmūicatōis ante audientiaz
 om̄icare p̄lumpserit. ip̄e in se iudi-
 cēt dānatōis ptulisse s̄ia. Itē
 nicola⁹ p̄pa Deponātū ep̄i qui ex
 communicatis cōmūnicant.

E Eugaldū treuerēsem et p̄ma-
 té belgice pūcie et gūtariū agrip-
 pīne colomie archiep̄os nūc coram
 nobis et sancta finodo suggestorum
 insinuatōne qliter cā regis lotha-
 ri et duarz muliez ei⁹ tebge sc̄z et
 gualdrade recognouerit et iudica-
 uerit scriptū sup h̄z p̄p̄is mambo-
 roboratū offerētes. miloz se plus vel
 mīnus aut aliter egisse ore proprio

G Lacuit. ne
 glectu. vīdr
 ḡ p negligē-
 tia aliquis excō-
 mūnicat⁹ sicut p
 negligētia aliquis
 depomitur. vt. lx-
 xxi. di. dictum est

E Eugaldū.

Iudicamus. sic patet qd punitur iudex qui male iudicat ut dixi
Stilitates. qd nulli prohibet. vt. iiiij. q. vi. oibz. .iiij. q. vi. Et etiam

Sicut pncipes. ergo imperatores subfunt epis et ab eis possunt

excicari. vt. xcvi. di. duo. mitius tñ cù eo agendum est qd cù alio

vt. xij. q. ii. b. rebz et si in pluribus

epatibz habet do

miciu quilibz eu

pt excicare. ff. v

miciu. assumpe.

Squis. com

mendandi. nam alioz bono =

res alij no debent

esse occasio nocē

di. vt. C. v statuis

et ima. l. vlti. nec

aliquis debet illud

appetere per qd ho

nor aliorū minua

tur ut. xcix. di. nul

lus nec tibi debes

ofulerere cù alteri

muri. xxij. q. ii.

pmu. nec aliquid

facias i domo tua

qd vicino noceat

ut. ff. de reg. iur.

comu. si tñ facias

aliquid eo apposi

to. vt tibi pfit iz

alij noceas no pec

cas. ff. de aq plu.

ar. l. i. s. deniq. ff.

de dñ. mfer. flumi

nym. s. xl. et. l. se

quenti

Ad deformatione ar. C. v sta

et ima. l. vlti

Iterum. id ē

multociens

Ablit. fini =

Astru. Et verū

ē in hjs q pnt tra

hi ad bonū et ma

lū vbi sp in melio

rem ptez est inter

ptandum vt. xli.

di. c. i. et. ex te re

fur. estote si ergo

cleric⁹ amplectit

mulierē interptas

beris q causa bñ

dicendi eam faci

at. ut. xcvi. di. in

septuris. tñ qnqz

canon solā ofabu

lationē interpreta

tur in dexterō p

tem. vt. xxvij. q.

i. nec aliqua

Aut gladio.

habes qd olim

inobedientia capi

te pumiebatur. g

et hodie repellit

a pmtione. lni.

di. multos. no tñ

quelbet inobedien

tia capite pumie

bāt. sed sola illa q

scisma induxit vt. viij. q. i. deniq. in fi. et tñ notaui. niij. q. i. in pm.

Demonū. Et olim siebat. hodie tñ sathane traditur vt citius con

Suertatur vt. j. e. audi. in prim. et. c. omnis xpianus

Timic⁹. ille ab tñ logo incipit tractare de duplice excicatō

et not a q quedam excicatō. est simplex siue minor q sepst a sacris

et ab ingressu ecclie. alia solemnis q aprie dñ anathema q sepst etiaz

a cōiōne fideliū. de vtrags istarū habes. iiij. q. niij. engelbrudā. maior

excicatō imponitur vel p maiori crmē vel p otumacia. minor in

fligitur p quolibet mortali. vt. j. e. audi. et imponit siue penitenti si ue non penitenti. vel a seipso vel a suo sacerdote loco pene. penitentia melius facit si auēte sacerdotis absimet a sacris. vt de pe. di. i. m. actōe. impenitenti aut. imponit qnqz a oeo sez qn est in mortali pecca

to tūc enim quan

tū ad teū puerus

est sacerdos vt. j. e.

audi. qnqz a seipso

et male decz cū non

vult penitere et

cessat a sacris q

tñ sibi putat suffi

cere ab penaz siue

penitentia vt. d. po

di. i. sunt. qui ar

bitrātur. sed si ne

putat sibi suffic

sed abstinet qua

putat se indignu

bñ. fac. vt. j. de o

di. ii. qui scelerete

qnqz infligunt a

sacerdote loco pe

ne cum no vult pe

nitere. qnqz a ca

none sez cū qd coi

cat excicato et i

hjs duobus cali

bus est necessaria

recōciliatio. vt. j.

e. excellentissim⁹

li. g. quis sit excō

municat sp a suo

excicatore est ab

soluendus nisi vel

fit appellatum ab

eo vel ipse sit ne

gligēs. ut dixi. s.

e. si epus forte. si

si a canone est ex

omniciatus pt absol

ui a suo sacerdote

bi distinctionem

ex te sen. ex. nup.

tñ aut pena ē non

seruatis excicati

onē si clericus de

pomit ut. s. e. si

quis presbiter si

laicus tardius ab

solutur. j. e. q iu-

bente

Sicut aposto

li. paul⁹ statuit.

ii. q. i. multi.

et iohes. xxiii. q.

i. omnis qui.

Auertendo.

id est stenento

Saltez. nebū

alibi.

Demo. id est

sub eodē tecto ve

ppxv. q. vi. epus

in sinoto. largius.

fumitur dom⁹. ff.

ad fll. l. i. s. e. eodē

Vel orauerit.

si excicatus in

trauerit ecclesiaz

exibunt omnes vt

xxliij. q. i. omnis

qui sacerdos tñ si incepit missaz no exibit qd no relinquet officium m

expletū ut. viij. q. i. nl.

Comūde. s. maiori qd iā incidit i mōre.

Excomūcato. utriusq. id ē excicatis et excicati. p tñ capitu

lum dixerūt quidā q ignorante aduersario no posset excicat⁹

absolui qd falsū ē ut ex d. ap. q frōte. nli. p crīmē fit excicat⁹ tūc

em oportet i pmo ut latifaciat ei ut ex de. v. lig. ex pte. i. vel dic qd

si iutez ad querelā alieuius excomūcauit aliquē tūc non absoluēt eū

anteq ab adūsario intelligat an sit p manifesto telicto excicatus

multis corā positis affirmātes et sen

tentiā quam a sede aplica in engel-

trudā vxorem bosomis sanctissimus

frater nr mediolanensis archiep̄us

thado et ceteri coepi nr petuerāt

emittendā. et nos diuīmo succēsi

lo s̄b anathematis attestatōe cano

mice ptuleramus publice se violas

se viua voce s̄fitētes. in quibz om̄i

bus inuenimus eos aplicas atz ca

nonicas sanctōnes in p̄ibus excessi

se. et equitatis normaz nequiter te

merasse. ab om̄i sacerdotij officio

iudicamus manere penitus alienos

et ideo sancti p̄pus iudicio et bñ pe

tri per nos auēte ep̄atus exutos re

gimie distē diffimētes. pdictis aut

depositis licentia cedim⁹ ecclesiā

vel non ut. e. ser
uetur. si autem iu
tex no ad alicuius
qrelaz excōicauit
aliquis tūc supior
statim p̄t ipm ab
solue vt in ostōne
innoc. cū spāli. et
ex te ap. cū spālis
Nec que. ut.
xviii. q. i. oīs q. re/
sevit.

Om excoīca
to. statim. g
est canon iste late
sijie minoris excōi
catōis. et p̄terea
si nō corrigit se ex
coīcator per sīnias
vt. q. e. c. p̄ximo.
Quicūqz q̄mī
caueit. exco
mīcet. si oīnīat
crimini et crīmo
so est pari excōi
catōe cū ipso li
gatus nec p̄t ab
solui mīl ab excō
mīcator. si oīnīat
ei sed nō in crī
mīne tūc p̄t a solo
sacerdote absolui
q̄. e. nup.

Core sit ep̄s.
hic habes q̄
bris ep̄i creditur.
et habes expressio
nē te p̄baē. post
cessione. et instru
mentis aliorū p̄n
cipiū si cōfuetu
regions lī habet
ve ex dī fīo mīstr.
cū dīlēs. sed obi
citur cū viua vox
potior sit q̄ mor
tua quare non cra
ditur verbo ep̄i in
calibō ut. vi. q. ii.
si tīm. r. c. placuit
neqz p̄pa ep̄o cre
bit qui dicit se ex
comūcasse alium
ut. q̄ de testi. cum
tu. fili. q̄i. q̄i. erim
eulogia ex mala fi
te scribunt. vt. ff.
te custo. reorum.
diu. neqz scriptu
re tabellonis cre
ditur nisi habeat
testimoniū subscripti
onem vt in aue. de
bete. et. le. fal. g.
scim. neqz mīstr
p̄curatoris extra
de p̄cur. c. i. nec i
strumēto iudīcis.
vt. q̄ de test. cū a
nobis. hugo dicit
q̄ sy statutū sigillo
ep̄i q̄ obtinet via
cem publici instru
menti ut extra do
fi. instrumen. scri
pta. et de fīo ius.
puerit. alii dicūt
q̄ non creditur ei
mīl redactum sit i
publi cam formaz

nec aue eis dicāt q̄i quicūqz i hījs
vel alījs phibitīs scīter excoīmū
catis omūicauerit iuxta ap̄loz i
stitutōem et ip̄e fili excoīcatōe sub
iacebit. **I**te ihōrus. De eodez

AVm excoīcatōe neqz orare ne
q̄o loqui mīl que ad eandē ex
coīcatoem p̄tmēt neqz vesci lī
Si quis enim cū eo à palaz aut ab
scōse locutus fuerit. omūne cum eo
stati excoīcatōis trahet penā

Ite ex ocīl. carth. De eodē

Quicūqz omūicauerit vel ora
uerit cū excoīmūicato si laic⁹
ē excoīcetur. si clericus est deponat.

Item ex decreto honorij pape

Excoīcator⁹ noīa vicinis oība palā
et publice annuncientur. **R**u.

Avre fit oība ep̄is excoīcator⁹
oīno noīa tam vicinis ep̄is q̄
suis parochiamis p̄iter indīcaē ea
q̄z in celebri loco posita p̄ forib⁹ ec
clesie cūctis ouemētib⁹ mculcaē q̄
tin⁹ in vtraqz diligētia excoīcatis
vbīqz ecīastic⁹ aditus excludatur
et excusatōis causa omīb⁹ auferat

Vez illud de nominati excoīca
tis intelligitur. excoīcatōis em̄ pe
nam duplīciter subimus. et dū rea
tū incurrimus. et dū sententia nota
mur. **V**n iero. in libro iudicū.

Duobi modis aliq̄s sathāe tradit

Audi deniqz ap̄lm dicentez de
eo qui peccauerat. Tradidi i
quit hīmoi hoīes sathane in interitū
carmis vt saluus fiat sp̄us eius i die
dī. Vides ergo quia et mō non so
lū p̄ apl̄os suos tradidit deus delīm
quētes in manus mīmicoz. s̄z etiāz
p̄ eos qui ecīe p̄fident et ptātē hīt
nō solū soluēdī s̄z etiā ligādī. Tra
dūtūr autē p̄cōres i interitū cānis
cum p̄delictis suis a xp̄i corpe sepa
rant. et vt michi videtur etiā duplī
citer nūc tradūtūr hoīes de ecīa i
ptātē zabilī. hoc mō quo supius
diximus cū delictū ei⁹ manifestum
fit ecīe. et p̄ sacerdotez de ecīa pel
litur vt notatus ab oība erubescat.
et ouero euemat ei illud. q̄d sequit
vt sp̄us saluus fiat i die dī nūc ihe
su xp̄i. Alio autē mō quis traditus
est zabilo. cū p̄cīm eius non est ma
nifestū hoīb⁹. deus autē qui videt i
abscōdito p̄spīcīes mentē eius et a
mīmos vīcīs ac possētōib⁹ deseruī
tes. et in corde eius nō se diligī. s̄z à
auaritiā aut libidinē à iactātiā
vel alia hīmoi. Istū talē ip̄e dīs tra
didit sathane. quomō autes tradit
eū sathane. discedit a mente eius.
auertit se et refugit a cogitatōibus

eius malis et dehideris īdīgnīs. et
relīquit domū cordis eius vacuaz

Cū ergo p̄ sententīa quis nomī
natus fuerit. cū eo omūicare nō de
bem⁹. Cū autē solo reatu occulte ex
coīmūicatōis traxerit penaz. nō ē
ab eius omūione cessandū. vñ dīs
in euāgelio tūc demū p̄cōres dīxit
habedū sicut ethniū et publicanū
cū ecīam audire cōtēpserit Ap̄lus
q̄ nō ait. si quis frater ē fornicatō
s̄z si q̄s frater noiatur fornicator tē
sentētie nomīnatōem intelligens.
Hīme etiā vībanus guīlimūdo ep̄o
sane q̄d sup richardō tē. require. T.
causa. quidā ep̄s in heresim lapsus.
Hīme etiā xp̄s in euāgelio zīzāni
am dīxit esse tolerādā vīz ad mes
sem. **H**īc iero. i eodē libro iudicū

Mali a bōnī penītū separā nō p̄nt

Olite recedere a domīo vīz
in hōdiernum diem. hoc est dō
nec seculum stat. Dīstendat ergo m̄
quomodo iebuseus donec iherusalē
stat habitet cū filiis israhel et iuda
in iherūlm. Quippe cū nec ip̄i quīde
filiū iuda habitent in iherusalē ideo
nec istud vez esse poterit q̄ iebusei
cū iudeis habitabant in iherusalē.
q̄m nec ip̄i quīde habitabāt in ea. S̄z
nos intelligamus hec sp̄ualiter assu
mētes euāgelij parabolā q̄ dīc de zī
zānijs. Simite vtraqz crescē ne for
te volētes eradīcare zīzānia eradi
cētis simul cū ip̄is et triticū. Et ifra

Audi igitur scripturā dicentez. q̄z
nō poterant filiū iuda dispēdere iebu
seos s̄z habitauerunt cū ip̄is in iher
usalē vīz in hōdiernū diem. Vñ de
p̄cor vos qui fideles estis. vt ita vi
tam vīram et dūlatōes seruetis. ne i
aliquo vel ip̄i scādalū patiamī vel
alij scādalū faciat. s̄z fit vob̄ sum
mi studij sumeqz cautele ne quis in
hanc sanctoz congregatiōem pol
lutus introeat. ne quis iebuseus ha
bitet in vob̄is. vides enīz quia dīcit
scriptura q̄ non potuerint eīcere fi
lii israhel vel iuda iebuseos de iheru
salē. iebuseus autē interptatur
cōcūltatio. esto ergo quia nō possu
mus eīcere istos qui nos concūlēt
eos saltē quos possūmus quoz p̄c
ata manifesta sunt eīciamus. Vbi
enīz peccatum euīdens non est ei
cere de ecīa nemīmē possūmus
ne forte eradicantes zīzānia eradi
cēmus simul cum illis et triticū. mo
uet me tamē q̄dixit quia non po
tuerunt eīcere iebuseos id est eos
qui interpretantur concūltatio. et
ideo videamus qui fint i ecclēsia

vt in aut. vt nullū
iudi. q̄ si vero. et
• C. de dō. i. tonatō
mīb⁹. vel mīlī habe
at subscriptionem
testī etiā si nō sit
p̄ publicā manū
p̄cīm q̄a forte non
sunt ibi publice p
sone ut. xvi. q. in.
• q̄. p̄. hōdie est ex
pedītū circa ordī
nē iudicioz q̄ nō
p̄sumit p̄ iudi
ce mīlī q̄tuz alias
p̄bari p̄t vt ex d
p̄ba. q̄m oīra. m̄
omīb⁹ alījs presu
mo p̄ sīna iudicis
• s̄. q̄ sit iusta ex a
mīmo et ex cā et q̄
tum ad ius litiga
toris vt in ostōne
cū spāli. te ap.

Exclusatōmis.
ar. q̄ contra ea q̄
publice facta fūt
nemo postmoduz
audiendus est vt.
• vii. q. i. licz. lnij.
di. nullī. xvi. di. q̄
dicītis. xii. q. ii. q̄
diuīnis. ar. cōtra
lxxxi. di. propo
sūlti. m. fi.

Asdi. satba
ne. satbane
dr tradi quia dy
bolus in eo habet
ptātē q̄i in pe
cōre suo ut. xxvij.
• q. i. q̄. hījs auto
ritatib⁹. in fi.
S Quidā. j. xx
vii. q. ii. c. in.
N Olite. osten
dat. sūpple
q̄t ab līam vult
intelligere

I De zīzānijs.
i. de occultis pec
catoribus

H Stragz. id ē
malos esse cū bo
nis

T triticū. ar.
ab q̄nē vīb⁹ i
terfēcū ē ab vno
de trīb⁹ si dubita
tur a quo q̄ rati
one dubitationis
omīes debēt p̄mo
ueri q̄a rōne dubi
tatiōis supflua et
viciola tolerātūr
• xiiij. q. ii. nō elīe
mus. exē de sepul
tūris. sacrīs. simile
• xiii. q. v. tenīz
et sanctiū est im
pūntum tē. ff. de
penis. absentē ar.
cōtra de pe. di. v.
si qui vero. ff. ad
• l. acquit. qua vīt
neratus. **I**te est lī
ar. q̄ rōne onexio
nis p̄mititur q̄d
alias non lī sic. lx
xxi. di. cū omīb⁹.

ff. de minor etiā
et quid iuris sit de
ts in qōmō nota
ui. b.

a **C** Neq; marga
ritas. s. xliij. dī. in
mandatis

Q **V**anto. ar.
Ex hoc capi
tulo q; non nocet
taciturnitas q; nō
p̄dest stradiō
vt notaui. xxviii.
dī. dī acom

A D mensam.
pmittim⁹.
ad ts ut eos lucere
mur. vt. xxiiij. q.
iiiij. infideles. cū
iudeis tñ non pos
sum⁹ om̄edē. vt. x
xviii. q. i. oēs. sed
nec hodie cum pa
ganis licitu ē cō
medē cū ip̄i disce
nāt cibos sic et iu
dei ts ḡ e causa q;
re possimus con
mūcare pagans
et non excōicatis
cū tñ et illi sint mē
brū diaboli ut eos
lucrifaciamus. tñ
ideo quia nō mul
tu curarent lz eos
vitaremus. cū ex
cōmunicati erube
scant si non cōmu
nicatur eis vt. s.
e. audi

b **C** Suideter. vel
teste. ḡ alijs cō
tra seipm fert sen
tentia vt. xxi. dī.
nūc autē. ar. otra
q; nemo sibi impe
rare p̄t. vt. ff. de
arbi. l. penul. me
lius tñ est si ts fa
ciat auctē supio
ris. h̄. de pe. dī. i. in
actione

c **C** Questione. id
est distinctione

F **C** De penitētia.
h̄. de pe. dī. i. q. It
sicut

g **C** Prefinito. in
cena domini

b **C** Qua sūia. sic
iudex secularis p̄t
aliquez excōicare
id est a legitimis
actibz phibere ut
ff. de pe. moris.

i **C** Engeltrudā.
s. iii. q. iii. c. vlt.

k **C** Si q̄s domū.
xvii. q. iii. si q̄s
domum

l **C** Supra. s. v.
q. ii. c. ii.

m **C** Ab igrēssu.
G. hic vīdī senti
re q; qui clericum
verberat tantum
est separatus a fa
cramētis et ab in
gressu ecclie. neq;
obstat ille canon
si quis fuitēte. nā

oculcātes. illi sine dubio de quib⁹
dñs dicebat i euāgelio. Nolite mī
tē sanctū canib⁹ neq; margaritas
an̄ porcos ne forte oculcēt eas pedi
bus suis et ouerſi dirūpat vos. Iste
est ergo iebuseus id est cōcultatio
qui indigri audiūt verbū dei. et cū
audierit neq; vt infideles discedūt
neq; p̄manēt vt fideles. sed p̄cepta
mīsteriorū noticia et fidei n̄re secre
tiorib⁹ p̄scrutatis ouerſi postmodū
impugnant nos. et stradiōibus
suis corda n̄ra disruptūt et oculcā
tes ḥbi dñici margaritas et orna
mēta fidei maculantes. De istis er
go dicitur. q; nō potuerūt eicē filij
iuda iebuseū de ihrl̄m vslq; i hōdier
nū dīe. **I**te idē supra. xij. pp̄has
Porci et camib⁹ sānta nōn sunt
Q Vando ergo vir cōmittēda
eccāsticus et prudens atq; in
tellīges multas impietates in ea q;
vocatur domus dei esse cognouerit
et nō solū multis fz et fōtes et q; op
p̄mē possint iusticiā et intātū docto
rū rabiē p̄cessisse vt accipiāt p̄mū
in iudicio et om̄ia p̄ munib⁹ faci
ant. paupes deuitent in portis et au
dire ostēnant. Taceat illo tpe ne
det sc̄m camib⁹ et mittat margari
tas an̄ porcos q; ouerſi oculcent eas
et imīteretur ilxremiā dicentē. solus
sedebā q; amaritudine repletus e
ram. **I**te iohes crisostom⁹ i ep̄i
stola ad hebreos. **C**ū pagano cō
medere fz cum excōicato non licet
A D mensam quippe paganoz
Si volueritis ire fine vlla p̄hi
bitoe pmittim⁹. Si em̄ quis frater
nomīnatur inquit inter vos tē. fra
trē in hoc loco oēm fidelez simplicē
intellige nō monachū tñ. Qui d̄ est
aut q; fraternitatē vocat. nisi laua
crū regnātōnis qd̄ facit posse voca
ri deū p̄rem om̄ipotentem. si quis in
quit noiat⁹ frater fuerit formicatō
aut auarus aut ebriosus. cū h̄moi
nec cibū sumere debetis. Cū aut de
pagans agēt. nō ita. fz si quis vos
vocauerit ex infidelibus paganos si
gnificās et vultis ire. om̄e qd̄ appo
nitur vobis om̄edite. si quis frater
ebriosus noiatur tē. O quāta inte
gritas. Nos nō solum nō fugimus
ebriosos fz etiā imus ad eos parti
cipātes cū eis. **I**te idētē itaq; ex
pmissis auctatibus appet q; eoq;
om̄umōnē vitare nō cogim⁹ qui sen
tentia notati nō sunt. fz et ipi⁹ sen
tentie notatio multiplicitē intelligit̄.
aliquā enim arcetur quis a limītib⁹
ecclie et a om̄iōne corpis et sangm̄s

xp̄i. Vel teste oscia iuxta illud ap̄si.
p̄bet se hō et sic d̄ pane illo edat et
de calice bibat. q; q; indigne mādu
cat et bibit iudiciū sibi māducat et
bibit. **I**te illud p̄sp̄eri. facilius sibi
deum placabunt tē. require infra i
causa Maleficijs impeditus. q̄stio
p̄ma de penitētia. Vel ecclastica sen
tētia. sic penitentes quib⁹ tpe p̄fim
to bñficiū recōciliatōis impendit h̄
sentētia excoicatio vocatur. q; a cō
mūione corpis et sangm̄s xp̄i nota
tū phibet. sicut et adaz ab esu lignī
vite excōicatus ē a dicēte dño. Vi
dere ne forte sumat de ligno vite q;
sentētia nō sepatur quis a osortio
fidelū. Est et alia sentētia q; anathē
ma vocat. q; quisq; sepāt etiā a con
sortio fidelū de qua sup̄ dcm̄ ē. Cū
excōmūicatis nolite oūicāe. hāc dī
stinctōnez cuiq; licet adūtere ex au
toritate iohis p̄pe. engeltrudā vxo
rem bosonis tē. Requiere sup̄ in cā.
quidam ep̄us a p̄p̄ria sede deiectus
Item ex auctē eiusdem. si quis do
mū dei violauerit tē. require. **I** m
cā. qdā p̄sbr infirmitate grauatus
Item ex auctē filuestri pape. p̄nti d
creto censemus tē. require supra i
cā. In infamiaz cuiusdam ep̄i. Ju
hāc ergo distinctōnez intelligenda
ē illa auctoritas innocētij. Si quis
suadēte diabolo tē. vt. **I** m cā qui
dā p̄sbr. ut iux ethiologā vocaboli
anathemati id ē sepatōni s̄biaceat
q; in edictū illud inciderit. q; a cor
pore et a sangne xp̄i ab ingressu ec
clesie se alienū fac q; impias manus
in clericū mīcē ausus fuerit. q; etiaz
a nullo ep̄o absolui id ē more peni
tētū recōciliari p̄t. et nisi p̄mū apli
co ospectui se representare curauerit
Illud aut petri de clemētē. si mīmī
cus est iste clemens tē. de sūia nota
tis intelligendū est. sicut et illud v
bam. quib⁹ ep̄i nō om̄icāt et cēta
vt infra in causa eadē. Ceterq; falsū
eset illud varenfis cōcīlī scđi. si tñ
ep̄us alienī sceleris se osciū nouerit
Ite et illud. placuit vt si qn̄ eps tē
require sup̄ in cā duo fornicatores
et infamia notati. **I**te greḡ. e
contra clero et populo salomoniano
Cōmunicare non licet h̄is qui cum
R **O**go et moneo ne cuīq; sacer
doti sup̄scripto maximo om̄icāti
otra animā suaz quisq; vrm̄ om̄umi
care p̄sumat. **I**te ex oī. toleta
no p̄mo. Null⁹ clīcoz vel laicoz
S ad domū excōicati accedat
T quis laicus abstinetur ad

anathema ibi est
idē q; sepatio hoc
tñ tenet ecclia et o
tra eū ē extra te
ap. puenit. Jo. fa
uentin⁹ n oluit eū
corrigē et dixit ta
lē esse cōmūica
tū sed non esse vi
tādū anteq; denū
cietur. sed exp̄s
contra eum ē ext
de sen. ex. cū non
ab homine

n **C** Urbani. q. e.
quib⁹ ep̄i.

o **C** Ceterū. q. d.
bñ distinguo. mī
simpliciter excom
mūicatos et ana
thematisatos vt
sez illi sint vitandi
isti. nō

p **C** Si tm̄. s. vi. q.
ij. placuit. et. c. ii.
et vlti.

q **C** Itē ḡ. ecō
tra. otra id qd̄ di
xerat simpliciter ex
cōicatos n̄ esse vi
tātos mō ostēbit
om̄es excōicatos
esse vitātos

R Ogo. vbu. z.
rogādi h̄ p̄/
ceptiue ponit mos
nemus enim quos
habem⁹ caros vt
xxviii. q. i. sic em̄
et alibi rogo po
nitur p̄p̄rie scilicet
dep̄catue vt. ff. d
nego. ge. si serui
mei rogatu. h̄ po
nitur rogare pro
mandare sic ponit
tur mandare pro
rogare. xxiiij. q.
iiiij. guilfariu

s **C** Cōmūicāt. in
sacrī fm̄. b. vel
dic q; maxim⁹ fu
it excōicat⁹ cum
oībū suis fautoriz
bus. vel isti oūica
bāt ei i ēmīe alias
excōicatio non to
scēdēt vslq; ad ter
cā p̄sonā. h̄. e. qm̄
multos. nec ob
stat. xix. dī. anala
sius. q; ibi cōmū
nicabāt ei i crimi
ne beresis

S Iquis. ep̄i.
sicut em̄ non
potuerūt ignorare
re sūiam fui ep̄i ut
xij. q. ii. qui diu
nis et humanis

u **C** Commonit.
ar. q; sufficit si ali
cui dcm̄ est. de ex
cōicatōe alicuius
vt ipsū teneatur
vitare vt extra d
elec. venerabilem
ēca mediū i pte d
cīla. et te postula
tione. ad ts ar. oē
extra te clēri. ex.

Hie qd etiā post annū potest audiri tō crīmīe quātū ab hōe vt ostē
 bat innocētiā suā sed nō quantū ad hōe vt recuperet bona sua. vt. C. te
 requir. reis. l. i. qd tñ hōe dñ anno vii correcē. ex de cler. nō rel. ex
 tue. hōe qd nō ha
 bet p. dūcto spa
 cito mōri qd āno ut
 hōe dñ. sed tñ mōri
 spacio p. priuari
 bñficijs vt ibi et
 nota qd sequēs ca
 pitulū loq̄tur dñ ci
 uili negocio et te
 crīmali. hōe aut in
 crīmali tñ
Q uicūq. siue
 publice. id ē
 criminaliter
Excoīcatorij
 hōe. excoīcādō ē re
 us cu tñs ē cā qd a
 etor nō p. mitti i
 possessionē. vt ex
 ut li. nō stet. tue
Claūfisse.
 quātū ad causam
 possessionis hōe non
 aprietatis. vnde
 mitius agitur in
 ciuili qd in crīmali
 cā vt dictū ē. s.
 c. pror. vt ex vē
 lit. non cōtest. qm
 frequenter. vel lo
 quē de actore dē
 quē bene pcedita
 li. nō stet. ex do
 tolo et cō. cām
Leomis. xxii.
 q. n. sane. et. c. d
 omīone. Itē ex cō
 cilio. hōe fuit palee.
Q ui iubente.
 tardius. hōe i
 laico. clericus em
 depōnitur. s. e. si
 quis ep̄s. et iudex
 potest alīcū nega
 re iusticiam ppter
 telicūm suūm. vt
 ff. ex quibus cau
 lis ma. sed et si. q.
 actio. imo quando
 qd duplīcat alīcū
 pena ob cōtumā
 ciā suā. vt. ff. d
 penis. aut dānum
 qd quisquis. et est
 filie. s. xviii. d. a
 quis aut
S uer. fūc
 cessori. huic
 ē simile. ff. de iud.
 mortuo. est ergo
 hōe ar. qd successor
 p. corrigere et qd
 tenetur affirmare
 factūm ancessoris
 sui. xxxv. q. ix. q.
 quis. ex de p̄car.
 c. n. xvi. q. vi. illō
 xii. q. n. qd cunq
 et in aut. vt nulli
 iudic. q. et hōe vero
 iubem. successor
 autē telegrati non
 potest absoluere
 vel restituere pos
 sessionē abiudicatā nisi succedat in onore ac honore ex de of. orō. pa
Nō premis. sic et urbanus. s. e. quibz ep̄i **I**storialis
 Emo. omīone. sacram̄toz. **S**ime oscia. hōe verū ē cū illud de

licū tāgit totā pūmīciā alias nō tenet. vt. ix. q. iii. et. c. archiepi
Mortis. sed cū sit perpetua dānatō qd liter dñ medicinalis vt. n.
 q. i. multi. Rēn. cū otēmitur est dānatō. alias nō. vt. xxiiii. q. iii. notā
 dñ. in fi. Itē vīte
 hōe nō nō sit ex
 cōmunicādus mī
 p. cōtumacia. ve
 xl. d. sed illud
 et. xxiiii. q. iii. taz
 sacerdos. et. c. ec
 clesie. sed hōe non ē
 verū. vt ex vē
 sig. ex parte. vel
 dic qd tūc temum
 p. qd excoīcari p
 crīmīe cū ē corrī
 gibilis. cū alīcū nō
 possit corrīgi
Dollus. et le
 nibz. si. s. e.
 epi. vel intellige
 te venialibz. ut. h.
 de cō. d. i. quoti
 die. et. c. panez de
 altari
Arcei. id ē
 excoīcari. hōe. tñ
 intellexit qd qd
 cō. ē i. moreali pē
 cato non debet in
 gredi eccliam p. id
 qd ē. xxiiii. q. iii.
 vir cu p̄pria. hōe nō
 est verū. vt ibi di
 xi. et. h. d. p. d. v.
 falsas. et. i. q. i. q
 stutet
Artū. tribō.
 id ē p. o. tu
 macia triū istoz
 item de qualibet
 alio crīmīe.
Ante finitā.
 sic h. de o. d. i. cō
 missas.
De hōe. scz
 contumacibz
O domō. si qd
 leprosus ducebat
 tur ad sacerdotes
 et si ille iudicabat
 illum leprosus vel
 mūdum. ita habe
 batur vt. h. de pe
 di. i. q. ex hōe ita
 qd. et sic p̄t qd sen
 tentia non dat no
 uū ius. sed vetus
 declarat. vt. ff. si
 h. vēdi. sicuti. qd
 tñ si sūa fuerit la
 ta p. reo. p. hōe nō
 tollitur obligatio
 vt. ff. te odi. inte
 bi. iul. hōe si p. acto
 re feratur dat ei
 nouā actionez. vt
 C. de rebo. cred.
 actori.
Nō alligat.
 quātū ad deū sed
 quātū ad eccliam
 vt. xxiiii. q. iii. si
 quis non recto
Nō soluit no
 xios. talis absol
 sacerdotes vt eum

lutio nō pdest quātū ab eū qui querit īdiscretū lātū
 p. īperītā absoluat vt. h. de pe. d. vi. qui vult
Scit. id ē scire debet iudex.

Si illata. a
biōscoro bē
tico cuius sūia nul
la fuit. Sz quid si
aliā tulisset sūiam
in suos subditos
bico q̄ tener quia
illi qui sunt extra
eccliam bñ hñt iu
nūdōnez. vt. xx
iii. q. v. si p̄ptere
et. iii. q. vii. q. vi.
alī otr̄ sentiunt
vt. xxiiii. q. i. audi
uim. sed illud nō
tener cū exēcōia
tus sit vt ex d̄ se.
et re. iud. ad pro

Sbandum
Secundū. nec
de id est deo

Nec nocēi. qn
pūmat malefōre
vt. xxiiii. q. iii. ne

Ep̄isti. disrū
pit. vt. xv. q. vi.
auctoritatem

Solueris. q̄ si
dicēt si iuste ligas
erit ligatus in ce
lo et ecōuerso. vt
tu pe. di. i. quē pe

Gmitet
Emerariuz.
plerūq̄. nocet em
si ostendat

Cet noceat.
q̄ si y impītiā iu
dicat fac līte sūa
ut iusti. vt obli. q̄
ex q̄ malefī. q. i. h̄
si y delū incurrit i
famiam et p̄ptere
punit in tctam li
tia estimationem
vt pe. iud. qui
ma. u. l. i. eodem
moto ad interesse
punitur qui miu
ste exēcōiauit ali
quē mī errauerit
ex ea p̄babili. vt
extra de sen. ex. sa

Qcre
Vid obest.
tabla. i. q. i. nom.
SEnti. i. e. nō
sunt. otr̄. a
xii. q. i. noto. do
cō. di. i. iubemus.
in illis capitulis
di q̄ non sufficit
cōscia sed requiri
tur bona fama q̄
tū ad alios. h̄ illa
capitula loquunt
q̄ sumus inter ta
les q̄ pati fuit im
pati et nō rep̄ken
tere. vñ ne tales
corrūpamus exē
plo miti debemus
et fama nra luce
at coram eis. sed
loquitur cum fu
mus inter tales q̄
non curant imitaz
ris. sed tantū repre
hendē. tūc sufficit

errorem et vacua est. si iniusta ē tā
to curare eā nō d̄z quāto apud deū
et eius eccliam nemīne p̄t grauare
mīqua sententia. Ita ergo ea se nō
absolui desideret qua se nullatenus
p̄spicit obligatū. **I**te aug. de sū
mo bono. Deus nec nocet nec no

Scerti patitur aliquem iniuste
Secundū catholicā fidē nec dei
nature nocere quisq̄ p̄t. nec natura
dei iniuste nocere cuiq̄ p̄t. nec noce
ri iniuste patitur quenq̄. qui em̄ no
cet vt ait apl̄us recipiet hoc qd̄ no
cuit. **I**dem de verbis domini

Injusta vincula disrūpit iusticia

AEp̄isti h̄re fratrez tuū tanq̄
publicanū. ligas illū in terra
sz vtrū iuste alliges vide. Nam in
iusta vincula disrūpit iusticia. Quē
solueris inquit in terra solut⁹ erit
in celo. **I**de de smone dñi i mōte

Temeritas iudicandi non ei qui su
dicas sed iudici nocet. Ru.

Emerariū iudiciū plerūq̄ nō
nocet ei de quo temere iudicatur ei
aut̄ qui temere iudicat ipa temeri
tas necesse ē vt noceat. **I**de ad
elerū yponensem. Non obest homi

Vid obest. iniusta sententia
Obom̄ q̄ ex illa tabla vult eū
delere hūana ignorāntia. si de libro
vñetū nō eum deleat mīqua oscia

Ide ad secundū manichēū.

Aenti de augustino. De eod
quicquid libet. sola me in oculis
dei oscia nō accuset. **I**te aug.
ostantimo archiepo mediolanensi.

Quo oscia iustificat alioz male

Ecun. ledita nō timeant
atis q̄ in hac vita adūsa pue
mūt sola ē sicut nostis oipotētis dei
districtio p̄sanda. atq̄ ad cor p̄pri
um semp recurrēdum. vt nulli⁹ ibi
lingua implicet vbi oscia nō accu
sat. Quē em̄ oscia defendit liber est
inter accusatōnes. et liber sine accu
satōne esse non p̄t si sola q̄ interius
addicit oscia accuset. De v̄ta igi
tur sanditatem abit a xp̄ianoz iu
dicio ea que maledicoz hom̄ rumo
rib⁹ cōfida credim⁹ in qualicunq̄
modulo suspitōnis adduci. quia et
sacri eloquij testimoniū tenemus
vt mala maiorū cum forſitā dicunē
nō pbata credi nō debeat. sz citius
pbata vlcisci. Hoc igitur dixi vt in
mie leuitatis esse ostenderem si qui
mala grauia credē studeat q̄ p̄ba
ri non p̄nt. vnde sanditas vestra de
bet in tē suā a maledicoz rumo
rib⁹ hom̄ atz obtrāctatib⁹ disfun
gere et sola que eterne vite sūt atq̄

ad utilitatē subditoz pficiūt cogi
tare. **I**te aug. in psalmo. xxxvij.

Frustra dānatur ab homine quem

Ati ad typus. de iustificat
damnaris ab hoie et si dixerit
sententia p̄ cōsulis in cipriānū. ali
ud est sella terrena. aliud ē tribu
nal celeste. ab inferiori accipit sen
tētia. a supiori coronā. **I**de i psal

amo. xxvij

Abstodi it⁹ inoccētia tuā vbi
nemo opp̄imit cām tuā p̄ualebit in
te falsū testimoniū sz apd hoies. Nū
qd̄ apd deū valebit vbi cā tua dicē
da ē. q̄n de⁹ iudex erit aliz testis q̄
oscia tua n̄ erit. Int̄ iustū iudicē
et oscia tua n̄ nol timē n̄ cām tuā
Ite ḡ. papa. Non hominū sm
guas sz oscias curare debemus.

Epter v̄ba laudatiū hue vitu
dū ē. et si ea nō iuem̄t bonū qd̄ de
nob̄ br magnā nobis tristiciam ge
nerare debet. et rursus. si in ea nō in
uem̄t malū qd̄ de nob̄ hoies loquūt
in magnā debemus p̄sile leticiam
Quid em̄ si nō om̄es laudāt et con
sciētia liberos nos esse demonstrat.
Habemus paulū dicēt. gl̄ia nr̄a h̄
est testimonium oscientie nr̄e. Job
q̄ dicit. ecce in celo testis me⁹.
Si ergo est nobis testis in celo testis i
corde dimittamus strūtos loqui fo
ris qd̄ volunt. Quid enim aliud de
trahentes faciūt nisi q̄ in puluerez
suffiat et in oculos suos terrā exci
tant vt vnde puluerē detractōmis p
flant. inde magis mīl veritatis vide
ant. v̄cādī tñ sūt etiā ipi trāquille
ammonendi. eisq̄ satissieri modis
om̄ib⁹ debz sc̄iētes q̄ de iudeis veri
tas dicit. ne forte sc̄andalizem⁹ eos
si aut̄ satissieri fibi ex veritate nolue
rim habes isolatōnē quā in euā
gelio accipias. Cū em̄ dño dictum
fuissz. sc̄is q̄ audito hoc v̄ba sc̄ada
lizati sūt iudei. rñdit. finite illos ceci
sūt duces cecoz. Paulus q̄ apl̄us
ammonet dices. si fieri p̄t qd̄ ex vob
is ē cū om̄ib⁹ homib⁹ pacē hñtes
dicturus cū oib⁹ homib⁹ pacē ha
beam⁹. hoc difficile esse p̄spiciens p̄
misit si fieri p̄t. et. subiūxit. qd̄ fieri
p̄t cū dicit q̄ ex vobis ē. q̄ si nos in
mente caritatē erga odītes serua
re cupimus. et si illi nobiscū pacem
nō hñt. nos tñ cū illis fine dubioha
beam⁹. Hoc inter eos qui p̄ ati
sūt suspicari q̄ nō vidēt. pati p̄t re
phendere nūq̄ imitari. apud alios
aut̄ oscia est necessaria nobis fa
ma illis. **V**nde augustinus.

nobis quantū ad
eos oscientia.

In cūdīs. lim
gua. ablati
ui casus sz p̄pter
nullius lingam
credat se aliquis
implicū et reū.
I Sime accusati
one. interiori.
m Maledicorū
argumētū. q̄ in
famia orta ab ini
micis nō inducit
expurgationē ex
te pur. ca. cum in
iunctute. et. i. q.
·v. oib⁹. nec et a
leuib⁹ p̄sonis ne
qz ab illis qui dō
facili credūt.

Misi. pbata. j.
·xxx. q. v. nullum
autem.

Solcisci. id est
p̄miri q̄ cītius
fieri p̄t. ut. xxiiii.
·q. iii. cū quis.

Et si. cipria

Sella. id ē se
des iudicis.

Coronā. si pa
tēter ferat ut. j.
·e. qui iustus.

Custodi. q̄a
corpi vis p̄ fieri
nō aie. xxiiii. q. v.
·gi.

TInter v̄ba.
ne forte. h̄ fu
erūt v̄ba xp̄i cum
petere ab eo tri
butū dixit petro
vad ad mare et
piscem qui tibi p̄
us occurrit tolle
et qd̄ iue neris in
ore piscis des p̄
me et p̄ te ut. xx
vñ. q. i. iā nūc. et
ē ar. q̄ aliqd̄ om̄i
tit̄ rōne scanda
li. l. di. tō bris v̄o
Serbo. nō q̄
intrat in os sz qd̄
p̄cedit ex ore co
niquitatē hominez
tūc dixerūt discis
pūli sc̄is q̄ pbari
sei h̄ verbo audi
to sc̄andalizati fūt
pbaris orū enim
eāt religio i cibis
discernendis.

SScandalizati
sūt. id ē indigna
ti fūt alias tōd̄ ig
nati. g.

Premisit. ar
ex ordine v̄boz
argumētābū ar
·xliij. di. c. i. in fi
ef̄ d̄ Rep. cū v̄lca

Cum illis. ar
q̄ Fides est illi ser
uanda qui eā non
vult seruare. xxx
iii. q. v. q̄ deo. xx
ii. q. viii. immōcēt

ut.ij.q.vi. iteo. et est h̄ ar. q̄ ep̄us p̄t restituere clericū depositū q̄d
verum est cū dicit depositōem nullā q̄ p̄ falsos testes vel p̄ allegati
ones ē quicquid h̄ sit ar. ostra. ff. de q̄m̄b̄. l.i. in fi.

Reliqui. h̄ patet q̄ eque deponit aliquis a minorib̄ sic a maio

nib̄ ut. xxiiii. b̄.

c. vlti. et. xxvii.

q̄ i. si q̄s ep̄us h̄

sit ar. ostra. xxxv.

di. ep̄us

Gorariū. ib ē

stolā. et patenaz

ib̄ est casulā

Si ḡ. ex ea.

ff. d̄ lib. et postu-

so et si et l. si po-

stumus. q̄ v. et l.

itō. et. ff. de con-

te. cū tale. q̄ fal-

si et q̄ i. l. fallā

Quātū. notā

dū s̄miam quo ad

vnū tenē quo ad

alii non vt. xxiiij.

q̄ v. miles. et. c.

cum minister. sic

xlii. d̄. c. ultī.

O vi recte. ex

pectat. ar. q̄

liez nō intercessit

pactio peccat tñ

qui expectat re-

muneratōnis sicut

fenerator ut. xiiij.

q̄ m. c. i. nunquid

peccat qui iudici-

dāt pecunia ut iu-

ste iudicet. quidā

dicunt. si dans hoc

exprimit q̄ iteo

vt pecunia ut p-

eo ferat s̄miam tur-

piter fac nec tunc

repetet q̄d dedit.

sed si simpliciter

dat ei ut iuste iu-

dicet. vel ut iuste

testēt non peccat

et tūc repetet q̄d

dedit. xiiij. q. v. n̄

sane. pleriqz docto-

res legū dicunt q̄ =

litercię dat non

repedit q̄d voluit

corripi iudicem.

ut. ff. de conti. ob-

turpem causam. l.

ij. et venales sen-

tētēt nūlē fūt. ij.

q. vi. q̄ venales.

Ab om̄i. s. i.

q̄i. sunt nōnulli.

Johannes

Illa. om̄cio

l̄is. iudex ḡ

eu offenditur de-

bet dare inducias

ar. xxiiij. q. v. c. ii.

et. v. q. ii. relatū.

in fi. et. q. v. q̄ am-

bulat

Illa. coherce

re. iudex nō

tebet plus iusto

meatōscere in eos

quos malos pu-

tat. ff. de off. p̄s.

obseruandum

Sindicates. repudiēto. xxiiij. q. i. q̄. alias possimus vim vi re-

g. apud. aiaduerfione. in ciuilib̄ causis si actio est

pellē.

q̄sionalis v̄sqz ad q̄tuor menses mādatur s̄mia executōi ex de of.

tel. querenti. melius. ff. de re iub. i. iiiij. si est realis statim mādatur
insti. de of. iud. i. sed si sententia sit lata sup criminē statim mādatur
execucōni. ut. ij. q. i. sicut. C. de penis. cū reis. nisi in casib̄ s. cū
princeps. ex iracundia tulit s̄miam. ut h̄. et. C. d̄ penis. si iudicari. Itē
cū sententia lata

est cōtra mulierē

pregnantē defer-

tur executio v̄sqz

ad t̄pus partus

ff. de penis. pre-

gnantis. Itē si est

lata in seruū dif-

fertur executio q̄

usqz d̄no reddite

rit racōcīnia. C. d̄

bois p̄scriptorū.

l. i. Itē differtur

q̄n insula est affi-

gnāba a p̄ncipe.

ij. q. vi. q̄. bidū.

v. siquidē. Itē di-

ffertur cū quis ē

offessus te criminē

wonec appearat an

volit in offessione

p̄seuerare. C. d̄

custo. re. l. ii.

Ideo apl̄s ait. n̄ vos v̄dīcātes ca-
rissimis̄ date locū ire. h̄ est declīne
mus ēa. nenos illa corrūpat. Vnde
d̄ns ih̄esus mittēs ad euāgelīzādūz
discipulos misit eos sine auro sine
argēto sine pecunia sine ḥga. ut t̄
icētiua lītī. t̄ istruūta eripet ulcōis

Ite ex li. ec. hostorie **R**acō d̄
cōrigere q̄d furō p̄mulgatū est.

Vm ap̄d thessalonīa seditio-
ne exorta quidam vir ex mili-
tarib̄ impetu fūiss̄ p̄pli furētis ex-
tictus. theodosi⁹ repētī nūch̄ atro-
citatus succēsus ad ludos circēses i-
uitari p̄l'm eīqz ex imprōiso circū
fundī milites atz obtrūcarī passim.
vt quisqz occurris̄ gladio iubet et
vidētā dare nō crimi s̄z furorī. ob-
h̄ cū a saēdotib̄ italie redargueret
agnouit delictū culpāqz cū laēmis
p̄fessus publicā penitētiā in osp̄cū
totius eccl̄ie exegit et in h̄ sibi t̄ps a
scriptū absqz regali fastigio patiē-
ter ip̄leuit. quib̄ illud q̄z mirabilit̄
adiecit. ad leges sanxit i posterz. vt
s̄nie p̄ncipū sup animauhōne pla-
te in diem. xxx. ab executorib̄ dif-
ferentur. quo locus misericordie
vel si res tulisset penitentie nō depe-
rīret. **I**te ḡg. **I**n dictādis s̄mīs
Rectores nullo furō ducāt

Simmope p̄cauendū est vt re-
ctores eccl̄ie t̄ q̄ publica iudicia ex-
ercēt in dictādis sentētīs nullate-
nus leuitate ā furō ducti sint p̄ci-
pites. s̄z cauf̄ p̄us diligēt v̄tilatis
cū res q̄ ignorabat plenī ad noti-
ciā veneit tūc d̄ma h̄uanaqz lex re-
soluat̄ t̄ h̄m q̄ ibi oſtitutū ē ūmota
p̄sonaqz accepcoē diffimilit̄ s̄mīa p̄
ferat. **H**inc ē q̄ moyses q̄relas p̄pli
sp ad d̄m tabnaculū ingressus re-
ferebat. et iux q̄d d̄ns impabat iu-
dicia p̄ponebat. nīmīz nos instru-
ens vt nō ex corde n̄rō s̄z ex p̄cepto
diūmo ođenacōis vel iustificacōis
s̄mīaz p̄feram⁹. **I**te aug. ad ma-
cedonī. **J**ustū iudiciū v̄dī nō p̄t
Dicitur iustū iudiciū iudiciū iudī
ci v̄ndē. t̄ si liceat aduocato

Simmope.
q̄ publica. i.
secularia.

Aut furō. ij.
q. i. deus om̄ipo-
tes. ij. xxxv. q. v.
iudicantem.

Resoluta.
id est ap̄iatur.

Et h̄m. tamē
h̄n tenetur iudex
iudicare h̄m q̄ si-
bi v̄d̄r. ut in autē-
iusur. q̄ p̄s. ab
h̄ijs. q. ii. coll. ij.
ff. de arbi. q̄lez.
et est ar. q̄ h̄m al-

legacōnes poti⁹
q̄ secūdū scien-
tiā sit p̄cedēdū
vt. ij. q. vii. iudi-
cet.

On licet iustū iudiciū iudiciū iudī
ci v̄ndē. t̄ si liceat aduocato

ne. gan. p̄menē dixit q̄ aduocatus vel iurisperitus nō debet ventere
ofiliū vel prōcīmū q̄ si cū est iustū nō debet ēa. afūmē imo acce-
pta vel assūptā deferere debz. C. de iud. rē nō nouā. si ē iustū. q̄tis

tenetur osculare vel proclamari et dicit augustinum si loqui fin leges tu dicas quod tales opas bene per locare quis. nemo enim de suo cogitur facie beneficiis. x. q. ii. peccare. tamen dico si sine labore potest dare concilium non reuelando libros neque laborando in perlegendis alienis gatibus tunc gratias tenetur subuenire. De iudice et de legato dicas quod nihil potest petere preter expensas extra de vita et honeste. cle. cu ab omnibus modica tamen xenia potest petere vel accipere dum modis talia que iudicantis animus non immutentur. ar. extra de si. et si questiones quia illa non computantur inter lucra. ff. de off. p. confu. solent. q. xl. nec huiusmodi eremita debent exercitare in anno certum aureos. ff. ad l. iul. repe. l. ead in fi. testis. etiam sumptus petit. vt .iii. q. iii. vetus ordinarius autem iudex non potest ex pesas petere cum ei est redditus sive statuti. xxiiii. q. i. militare.

D Auper. xxiiii. q. iii. ne amissio

Existimat. l. di. si lapsis. Eruetur. ab aliis etiam si pueri. sicuti sunt aliqui tam tenet vita ex excusatis episcopi ex te finia ex eo. nulli.

Absteti fuit. id est excusat. Episcopo. q. si ex iusta causa episcopus aliquem excusat superior non debet eum absoluere. sed debet eum remittere absoluendum ad episcopum etiam si appellatum sit ad eum quod verum est cu eundem est ipsam sententiā esse iustum extra de sen. excus. p. tuas. in fi. alioz qui secū ut .v. de creta

Raue s. di. xxxiiii. c. vi. de hoc notatū est sed ubi ius dubium est bñ feret finia certa. xxx. q. iii. c. vi. q. iii. etiam in dubio fecit etiam ius statuit ut ex de spon.

Iuuenis. Namvis iudicii. ar. q. iudicandi est sedm allegata et non fin optime nonem iudicis.

Orū. intelligat. dum velit. na nisi intelligat non debet fieri eo pre-

vendere iustū patrociniū et iurisconsulto rectū cōfiliū. Itē iudiciorū

Propriū dū nō habet. De eodez quid offerat nō solum audiri otenitur. s. etiā otra veritatē opprimit. Cito violat auro iusticia. nullā quod reus p̄timescit culpam. quā redimere nūmis existimat. Huic itaq sententie q. nō amore iusticie sed ex alia qualibet causa fertur quenq; humiliiter obediendū est. Vnde in nūceno scilicet Non recipiant ab alijs quod suorum ep̄orum trahunt offensas.

Seruit et ista sententia ut h̄i q. ab alijs excōicantur ab alijs ad om̄iūonē nō recipiantur. Requiratur sane ne forte qui ex aliquā mīdi gnatōe animi à oteptione aut quilibet tali om̄otōne stomachi ep̄i sui abstenti sint ut ita demū h̄i qui ob culpas suas ep̄orum suorum offensas merito traxerit. digne etiā a ceteris excōicati s̄it habeatur. quousq; ep̄o suo visū fuerit humamorez circa eos ferre sententia. Itē sententia est iniusta ex ordine q. non fuit iudicato judiciali ordine quilibet pro culpa sua dānatur. Vnde greg. scribit ostantino mediolanensi ep̄o.

Res dubia nō dissimilatur certa finia

Graue satis est et indecens ut in re dubia certa det sententia. Item aug. in libro de penitentia.

Nō credatur q. certis indicis non

Omnis vera demonstratur. Sint quedā tñ iudicū non sunt credenda nisi certis indicis demonstretur. Itē damasus papa

An̄ examinat̄ aliq. nō diiudicent̄

Adsum qui accusatur causas discutē nō licet priusq; canonicis vocati ad finodū veniat. et presentis p̄ p̄sentē agnoscat veraeiter et intelligat q. ei obiciuntur. Qd et p̄ sapientia salomonis dicit. Antequaz scruteris nō reprehendas. Intellige prius et tūc increpa. anteq; audias nō reprehendas. Et licet apertissima sit contrariaz reprehensio verūtamen oportet ab his qui dati sunt ad eo

Tente. ff. de. v. sig. coram. sicut prae intellexisti sic prae response. Intellige. alias dicetur. tes ut de. o. di. ii. pma. Aptissima. id est apta. id est manifesta. non tñ notoria. vel intellige cu iudicū est manifesta. Contrarioz. id est aduersanorum.

IOn solū. lxxxvi. vi. si quid. s. e. q. iii. cūctis. et c. si dixerit.

Pro sacrilegio. male intelligit illud. e. q. c. i. innuit em. q. et ē tūc timēta finia pastora q. vel istud crīme. p. quo est excōicatio. vel aliud ē in eo alias si nullū ē in eo crīmen nullū ē vel nō ē timēta sententia et fuit deceptus ex illo verbo siue ex alia culpa mereatur. sed gregorius w. cat. aliam culpam quā te nouo querit. otenendo. s. ex cōcōaconem. vol. bicas eū allegans. to b. dicere.

CNon erat. sic. xxiiii. q. iii. nota bū est. in fi. ubi dī q. iniusta excom. minicacō non nos cet nisi otenim. sic extra te se. ex p. tuas. sic nec de nūtia. iniusta ē otenenda extra te no. op. nūcia. c. i.

Vatuor. est. et quid mo dus q. iudex pā. peribō miseretur. ut. xxiiii. q. iii. est iniusta. et. c. ne a missio. Itē fuit alij duo modi. nimia severitas et nimia remissio. ut. pl. di. disciplina. nes q. em ē constans iudex cuius animi motu vultus detegit. ff. de off. p. obseruandū. Itē et alius mod. q. p. imprudentiam male iudicat illud obli. que ex alij delici. nas. q. i.

Timore. sed nūquid tenet finia quā iudex p. mes. tū tulit. sic. sed ei di p̄t p̄ exceptio. nē. xxv. q. i. om̄. ff. d. fur. interdū. q. i. ar. otra. ff. c. acquir. h. reb. i. vi. q. vlti. sententia aut que p̄ pre miū lata estenuilla est. ut. i. q. vii. q. i.

venales. sed si odio vel amore lata est tenet bene sed irritatur. ff. ad trebell. l. seruo. q. cum p̄tor. Jobannes.

Dū amico. to hac amicicia vel inimicicia notatur. i. q. v. c. i.

Quicunq; ini-
micijs vi-
de q; iudex eque
possit recusari ppter
non capitales sic
pter capitales i-
micijas . vt . in.
· q . vii . iudicet . ex
te ap . ad ls . vnde
pat; q; p minori
ca recusat iudex
q; testis . vt dixi
· in . q . v . accusato
res ito quia faci
luis hñt mille
iudices q; vnu te
sis . extra te ap .
postremo .

Quisquis . oc-
cultat . tunc
· s . q; inducit . i . te
Item . alias bñ pt
et etiā debet qnqz
quis occultare ve
ritates ut . xxii . q.
· ii . primu . v . septi
mum . et . c . ne quis
et . xlvi . di . in man
batis . et . cu . a xpo
queretur qd ē ve
ritas nō respōdit
Occultat . ff.
te fal . si quis ob
repserit contra .
xxii . q . ii . ne quis
ar .

Professe . ali
quis ergo cogit
alijs professe cū sibi
non obvet . ff . te az
qua . plu . ar . l . in . q.
Item varijs

Nemo . ligua
mentiendo .
b aliquo ppter q;
ip̄e pbit vitā . ta-
lis em b: homici-
da . de pe . di . i . yi
culose

Melius . ele-
ctue vt . q . e . iustū
· xxii . q . i . sibera .

Nicuiq; ne
itom . vii . q.
· i . ois q; gemitat

Abijt . infirmi
tate corporis .
nā infirmus nescit
qd faciat . xvii . q.
· i . consalbus

Arbitris . id ē
bonis viris sicut
iudas captauit
absentia aplo .

Ntimant . fa
ctis . nota q;
ip̄o facto negam
xpm ut h . ipo fa
cto mentimur .
x .
xii . q . v . cauete . ip
so facto appella
mus . ej . te ap . di
lecti . ipo facto ha
bemus ratum . ff.
te inoff . testa . si
apponas . q . ff . rem
ra . ba . l . in . q . fal .
sus . ipo facto eli
gimus . ej . te hijs
que si . a ma . pte

vel amicicia vel munere vel metu v̄
quolibet modo iudiciū puertere au
gustinus testatur dices **D**e hijs q
aliquo modo iudiciū peruertere

Dvicungz à cōsanguinitate à
amicicia vel hostili odio vel in
imicicijs i iudicado ducitur peruit
iudiciū xp̄i qui ē iusticia . et fructū
illi⁹ ḥvit in amaritudinē dānatio
nis **I**te ad casulan. **D**e hijs q
metu ptestatis veritatē occultant

Quisquis metu cuiuslibet pote
statis veritatē occultat . iram
dei super se puocat . q; magis timet
hoiez q; deū . Et post pauca . Vterq;
reus ē t q veritatē occultat t q mē
datiū dicit . et ille pdesse non vult t
iste nocē desiderat **I**te **D**e eod

Nemo peritorz aut prudentiū
putet q; nimis sit periculum
in Abibis lingua mētendo q; manibz
sanguinem fundendo Melius est em
p veritate suppliciū pati q; p adulati
one beneficium **I**tem pelagi⁹
benigno archiepo **D**e eodem

Dicuiq; puidendū est ne ali
quē iniuste pseq̄t iudicet et
punit . ne ihesum perseqtur iudicet
et punit **S**ic q; qui veritatē p
pecunia negat vel falsū testimoniū
stra aliquē dicit . deū vendē vel ne
gare pbatur **V**nde beda super
marcu **Q**ui falsum testimoniū
dicunt et veritatem pecunia negat

Asceleris iude participes fiunt
Hijt iudas ad summos sacer
dotes t ostiuerit ei pecunia se datu
ros. Multi hodie iude scelus q; a
domini et magistrz suū deūq; p pecu
niā vendiderit velut immane t nefas
trū exhorret nec tñ cauent **N**a cum
p munerib⁹ falsū oē quēlibet testi
moniū dicūt pfecto q; veritatē p
pecunia negat deū pecunia vēdūt
Tpe em dicit . ego sū veritas **C**ū so
cietez fraēnitatis aliq; discordia
peste omaculat deū pdūt . q; deus
caritas est. Qui g veritatis et cari
tas iussa spernūt deū vtq; q cari
tas t veritas ē pdūt . maxie cū nō
infirmitate vel ignorātia peccat . s; i
i filitudine iude q̄rūt oportunitatē
qualiter arbitris absentibus men
dacio veritatē t ḥvitez criminē mu
tent **I**tem iero. **Xpm negat**

Equi peruerbis se socium facit
Ntimat quidā in eo tñ deū
negari si in psecutōne quis agen
tib⁹ ḥphensus se confiteri renuerit
xpianū esse **E**cce apls omib⁹ q per
uersa sūt factis deū asserit negari.

Xps sapiētia est iusticia et veritas
sancitas fortitudo. Negatur p in
sipientiā sapiētia . p iniquitatē iusti
cia . p mendaciū veritas . p turpitu
dīmē sancitas . p imbecillitatē am
iī fortitudo. Quotienscūq; vñcim
vicijs atz pccis tociēs deū negam⁹
Et ecōtrario quoties bonū qd agi
mus deū ofitem. Nec arbitrandū ē
in die iudicij illos tñ a dei filio esse
negādos q in martirio xpm nega
uerunt . s; etiā illos omnes quorum
ope vel fmone vel cogitacōe xp̄us
negatur negat vel ofessus ofitetur.
de hac puto cōfessione q; discipulis
pcipit dices. Eritis michi testes in
ihrlm et in omni iudea t samaria t
vñq; ad vltimū terre. **I**te aug.
Qui xpianū se negat xpm negare

Non solū abne conuincitur.
Nagat xpm qui dicit eū nō esse
xpm . s; etiā ille q; cū fit negat se esse
xpianū . dñs enim nō ait petro . dis
cipulū meū te esse negabis. Negauit
ergo ipm cū se negauit esse eius
discipulū Quid autē aliud isto mō
q; se negauit esse xpianuz. **I**dem
Timendo mortē carnis tue dabis
mortē anime tue. Quāta enim vita
est ofteri xpm . tāta mors est nega
re xpm . An aplus petrus sic quidā
eum fauore pūlo excusare nītuntur
xpm nō negauit q; interrogatus
ab ancilla hoiem sese nescire r̄ndit.
Ite iohes crisostomus veritate
pdit nō solū qil p veritate mentit
s; etiā qui veritatē non bene pdicat

Nolite eos timere q occidunt
corp⁹ . ne forte ppter timorē
mortis nō libere dicatis qd audistis
nec fiducialiter nō predicetis . alijs
omib⁹ qd in aure soli audistis. Si
cuit ergo ex hijs Abibis ostenditur . n
solum ille proditor est veritatis qui
trasgredies veritatē palā p verita
te mendaciū loquit̄. s; etiā ille qui
nō libere pñntiat veritez q; libere
pñntiaē oport̄. a nō libere verita
tem defendit quā libere defendere o
uenit pditor est veritatis. Nam si
cuit sacerdos debitor est vt veritatē
quā audiuit a deo libere pdicet . sic
laicus debitor est vt veritez quā
audiuit a sacerdotib⁹ pbatā quidē
in scripturis defendat fiducialiter.
qd si nō fecerit pdidit veritatē . cō
de enī creditur ad iusticiā ore autē
ofessio fit ad salutē. **H**ec sūa po
tius iudicē ledit q; eū in quem ferē
Vn aug. ait **T**niuste aliquē
anathematizas sibi nō alijs nocet

ca . ex ore .
Cet negat . q;
dam hñt negat⁹
negat .
Non solū . nō
ait ar . h̄ et exp̄ce
deti . c . q; qui vñ
dicit t om̄e id qd
sequit̄ ex illo ut
· s . di . viii . quo iu
re . ej . de colo t os
tu . cū dilecti . i . fi
ej . de of . deleg . cū
fup . ff . q; metus
cā . i .
Negaē xp̄m .
sed quid si alijs
coactus xp̄m ne/
gat ore sed corde
nō negat nō vñdr
peccare . nā ex cō
de pcedunt vicia
xv . q . vi . c . i . et de
us cor interrogat
· xiii . q . v . si quid
tamen dico q; mō
taliter peccat q; a
nulla oīcōe debz
ad ls adduci . xxii
· q . ii . pñm . nam
et si nō vult nega
re xpm vult tam
istud ppter qd ne
gat scz vitā . xv .
· q . i . merito .

Nolite . probi
tor . est qui
loquitur mēdaciū
vel nō libē pñnn
ciat veritatē ut h̄
qui libi crīmē co
g nītum maliciose
p ublicat . q . i . si
peccauerit . qui a
liū cīcūuenit t eū
in piculum trahit
· xxii . q . iii . trāsse
rūt . q res vel mu
nitones hostibus
trabūt . xxii . q . v .
de forma . q secre
ta sibi cōmissa re
uelat . s . pe . di . vi
sacerdos .

Illud plane. inuria p̄t s̄ agē otrā exōica torē actione iniuria qd̄ verū est cum dolo exōica uit. alias nō. ff. de ui. bo. rap. l. ij. si publicanus. lau. imo semp p̄t eum cōuenire ad inter esse nisi iudex pro babiliter erraue rit et etiā agē vt alias puniatur extra te sen. exō. sa cro. ij. q. i. nemo. ec̄ si temerario ex cōmūcat punitur. s. c. temerariū. **I**mmeritaz. i. sine cā. naz sine culpa sepe aliquis punit. temporaliter. xl. di. fed illud.

Pax. s. sp̄us. **P**etra. id est xp̄us.

Colūba. id ē ecclesia.

Solans. sup ple reūtitur qnqz.

Derumqz ipse. repetit. h̄ tenorē illorū ca. s. e. ipse. r. c. iudi care. r. c. tūc vā.

Per xp̄haz. s. ezechielem.

Injustum. nō valeat. ar. q̄ s̄ia p̄ metū la ta illā ē ipso iure vt h̄. et. xxiiij. q. ii. letharius. xxv. q. i. om̄e. sed dic q̄ tenet nisi elidatur p̄ exceptionē.

Cparū esse. i. nō sufficit ei q̄ ipē nō sit inimic⁹ vel nō generet alijs i mīcias nisi stu deat i alijs eas extinguere.

Qui iustus ē. p̄mū. in hoc q̄ patienter fustinet.

Equitatem. ab h̄ loco ostēdit qd̄ iuris sit de s̄ia precepti. et dicas q̄ sp̄ parentū ē iudi ci in rebus licitis dū tñ illa spectat ad officium eius p̄ cipere vt. vii. q. i. quia. r. ff. de reg. iūr. factū. et si du biū est an sit tñ citum parentuz ē ei. xxiiij. q. i. quid. culpatur.

Si quis ep̄s. p̄ hereticis. mortuis. q̄ nō licet sp̄ali oratione. vt. xiij. q. ii. non est memus. sed p̄ vi.

Illud plane. h̄ dixerim temē qd̄ si q̄squa fidelium fuit ana thematizat. iniuste. ei poti⁹ obserit q̄ fecit q̄ ei q̄ h̄ac patitur iniuria. Sp̄us em̄ sanctus habitas i sandis p̄ quē quisqz ligatur a soluitur. im meritā nulli ingēit penā. p̄ eū qui p̄ diffundit caritas in cordibus v̄ris q̄ nō agit p̄peram. Pax ecclie dimittit peccata et ab ecclie pace alie nis tenet peccata nō s̄m arbitriū hominū s̄m arbitriū dei. Petra tenet petra dimittit. coluba t̄z colum ba dimittit. **I**tē salomō. Sic auis i incertū volas. t̄ passer quolibz vadēs. sic maledictū frustra platū venit sup eū q̄ misit illud. **I**tem sḡ. i. omel. xxvi. **C**uius vita officio nō dgruit alios ligatus soluie.

Dlerūqz otigit ut iudicis locū teneat cui ad locū vita mīni me cōcordat. Ac sepe agitur ut vel damnet imeritos vel alios ip̄e ligatus soluat. Sepe in ligandis ac soluēdis fbditīs sue voluntatis motus nō aut causaz merita sequitur vnde fit vt ip̄e ligandi atqz soluēdi p̄tate se liget r̄c. et infra. Sepe fit vt erga p̄ximū quēlibz odio vel grā moueatur pastor. iudicare aut de subditis digne r̄c. et. **V**nde per xp̄ham recte dr. mortificabāt aias q̄ nō moriebātur t̄ viuificabāt aias q̄ nō viuebāt. **N**ō morientē quippe mortificat q̄ iustum dānat. t̄ nō vi duc̄z viuificare nītē q̄ reum a sup plicio soluē conat. Cause ergo penitande sunt ac tūc ligādi ac soluēdi ptās est exercēda. **V**nde videntur est q̄ culpa p̄cessit t̄ q̄ fit penitentia secuta post culpā. vt quos omnipo tens deus per opūctōmis grām vi fbat illos pastoris sentētia absoluat tunc enim vera ē absolutō. Et infra. Ex q̄ consideratōne intuendum ē q̄ il los nos debemus per pastorez au doritatē soluē quos auctōrē nost̄z ognoscimus p̄ suscitantē ḡtiam vi uificare. Et ifra. Vemāt itaqz foras mortuus id est culpā ofiteat peccator. Vementē aut foras soluunt dī scipuli. q̄ pastores ecclesie ei debent amouē penā quā meruit q̄ non eru buit ofiteri qd̄ fecit. **H**ec de solu tōis ordie breuiter diximus. vt sub maḡ moderatōne pastores ecclie vel soluē debeat vel ligare. **I**tē calix

Itus papa. **V**irtib⁹ caret s̄ia. **I**njustū iudiciū. iniuste lata t̄ diffinitō iniusta regio metu t̄ ius su a cuiuscūqz ep̄i a potētis a iudici

bus ordinata vel acta n̄ valeat. homini religioso paꝝ esse debet ini mīcias alioꝝ nō exercere vel augere male loquendo. nisi et eas extingue te bene loq̄ndo studuerit. **M**elior est in malefactis humilis facta confes sio q̄ in bonis supba gloriacō.

Itē aug. sup psalmū. c. ii. ait. **P**remiū mētū qui iniuste maleōt.

Qui iustus ē et iniuste maledi citur p̄mū redditur. **H**ic t̄ si vt dictum est non taneat ligatus apud deū. sentētie tñ parere dz. ne ex supbia liget. qui prius ex puritate osciētie absolut⁹ tenebatur. **I**tē est qn̄ otrā equitatē sententia fertur veluti qn̄ fbditī nō p̄nt cogī ad malū sc̄iētes obedientiā nō esse ser uādā platis i reba illicitis. **V**n eu ticianus pp̄. ait. **N**ō est obedieōdūz. **E**p̄ q̄ p̄ hereticis missaz canē iubet.

Si quis ep̄us aut abbas pre missas p̄ hereticis cantare. nō licet. nō enim expedīt obedire eis. **I**tē aug. p̄ceptis nō obedieō multoties.

Non enī semp maluz expedīt. ē nō expedīre p̄ceptis. cū em̄ dñs iubet q̄ deo sunt otrā tūc ei o bediedum n̄ est. **I**tē iero. i. ep̄la

Sad ep̄hefios. De eodem. **I**dñs iubet ea q̄ n̄ sunt otrā ria vel adūsa sacris scripturis. subiciat dño suo huus. finvero otrā p̄ eip̄t. magis obediat sp̄us q̄ corporis dño. Et infra. Si bonum est qd̄ p̄cip̄t impator iubētis exequē volūtate. si malū. vnde. Oportet magis obedire deo q̄ homib⁹. Hocip̄m t̄ d̄ seruū apud dños et d̄ vxoribus apud viros et de filijs apud p̄res. qd̄ in illis tñ debet dñis t̄ parebiti esse subiecti q̄ otrā dei mādata nō sunt.

Itē ambrofus. **N**ō sūt audiē.

Elianuſ impator. q̄uis esset apostata habuit tñ suble xp̄ianos milites. quib⁹ cū dicebat p̄ducite aciem p̄ defensione rei publice obe diebat ei. Cū autē diceret eis p̄du cīte arma in xp̄ianos tunc cognoscēbat impatorē celi. **I**tē fabia n̄ pp̄. **N**ō iubz aliqd̄ iustuz q̄

Ovi omnipo deum timē pba tentē deū metuit nō otrā euā geliu xp̄i nec otrā ap̄los nec xp̄has vel sanctoz patz instituta agē ali quid vlo mō osentit. **I**tē nicola us papa lothario. Et q̄ peccat t̄ q̄

Epcētanti oīungit v̄tqz reus ē.

Ta corpis tui motibus cedē

uis hēticis t̄ ali malis q̄ sp̄ali oīo ne licitu ē om̄eūt. xiiij. q. ii. p̄ obul tib⁹. h̄ gnali om̄i ne p̄ om̄ib⁹ beſū dīs licitum ē on re. ut. iii. q. ii. nō extīmenus. sed p̄ viuīs hereticis et alijs malis etiam sp̄ali oīoe licitu ē orare. ut q̄. de pe. di. v. fallas. xiiij. q. ii. corripi an tur.

ROn em̄ p̄cep tis. nō solū in iusto sed etiā in honesto. vel etiā si a iudice p̄cip̄t aliquid qd̄ sit in honestum vel in comodū ut. ff. de p̄cep. si tñ dīc. q̄ sp̄omissio. et. ii. q. ii. p̄ceptū. v̄. de iub. si longi. er. iii. q. ix. hortat mur.

Si dñs. ff. de reg. iub. av ea que.

CEt d̄ vxorib⁹. s. xxiiij. q. v. manifestū. d̄ v̄bi d̄r. q̄ h̄ vir p̄cip̄at vxori q̄ non fuerit h̄ p̄cip̄to ipsa tñ tenetur ei obe dire. h̄ dic q̄ licet vir p̄cip̄to p̄cēt in tñ p̄cip̄t id qd̄ ē p̄cēm q̄ p̄cēt p̄tū dñt ē ut in tāli casu vxor obedi at viro ut. xxiiij. q. v. noluit. Ne adhuc obicitur. q̄ seruū quo ad quid a piurio ex culatur p̄pter mādatū dñi. xxii. q. v. qui opūlū. et. c. si quis coactus. Ben. excusat a pena p̄ parte h̄ nō a pēco. s. di. ii. ii. c. deniqz.

Elianuſ ob ediebant. xv. q. vi. nos s̄e rum. et. c. iuratos otrā. ibi em̄ dr. q̄ si dñs ē noīatiz et cōmūcatus w̄tē hētic⁹ statim va fallus eius absolu tus est a fac̄o. Rendetur iub. ab hac tolerabatur ab ecclia ne fusci taret scandalum abuerit xp̄ianos. h̄ aut̄ verū ē quia exōmūcatio nō tollit obligacēz qua est vasallus obligatus dño.

excommunicatus qd absolutus due snt sententie videtur. sicut plura sunt
procepta iudicis ut ex deo. et otu. cū dilecto. sic plures sunt stipulatio-
nes. cū pmittitur snt illud. ff. de. v. o. scire debemus. et l. qd snt. dic
qd nlla est excommunicatio pte sui orarietate. Si diuse aut sine ex intuallo
pferantur quo ca

su valeret utraq

Itē quid dices. li

dicat excommunicatio

vel absolu. dic

qd si ante non erat

excommunicatio mō

est excommunicatio

tus. sed si an fuit

excommunicatio mō est

absolutus. Jo. e-

go dico qd talis p-

latu psumit fa-

tu. r. p eod ha-

betur ac si no tulis

set sntiam. ut ex de-

sue ab int. cum

dilectus. b. Item

pone mādatū est

duobz vt excom-

municēt aliquem

et vnus dixit exco-

municō te si ille n

excommunicat te. dic qd

si ambo illa. ver-

ba pferit no est

excommunicatus. Jo. co-

trariū credo. b.

Itē quid si inter-

minate dico exco-

municō alterum

illorū nunqā am-

bo fuit vitadi vide-

tur qd sic quia i ge-

nere p fieri exco-

municā. ex. d. of.

or. si sacerdos.

Excellētissimus

mus. qui cō-

municāt. no intelligas qd snt exco-

atio trālit in tertīā

psōnā qd ipa cum

fuis omibz fauto/

ribz fuit excoica-

ta. vnde illi sūicā

tes intelliguntur

noiatim excoicati

ut ex de sen. exco-

qf in dubiis.

Absolu. id est absolu iu-

dencentur sic xxiiij.

q. i. audiuius.

Col nō ex wo-

lūtate sic. ff. qd me-

tus cā. si mulier.

Quoniam. qui-

dam sic po-

nūt casu. aliquis

ppter enorme crīmē fuit excoicatus et ppter enormitatē crīmis p-

bēbat tpe gregorij.

qd nec filius nec

vxor nec aliquis de familiā de-

bet ei omūicare. et snt licite potuit fieri vt dicunt p id qd est xxiiij. q.

iiij. si habes. ibi nisi gūissime omouerer. sed cū greg. videret eos con-

temnere talē excoicacōne tēpauit. sntētā circa familiā. et snt snt expō-

ne. ppter tēptū quia nō petebāt absolutionem.

Ignorātia faci crassā et supma. **S**iplicitate. iuris errore.

Necessitate. que vitari poterat. vel etiā ineuitabili. sed certe in-

nocētū. ponit hāc qōnez et eā nō soluit. s. vt xij. p enormi delicto to-

ta familiā sit vitāda. ex d. sen. ex. inter. in fi. et ppterā snt statutū non

esset gnale h̄ tñ in uno casu qn qd omittaret. enorme crīmē.

Alij sic exponit casu. aptus ait si qui frātes noiantur cū h̄s nec cibū sumē

l. et illa snt ad oēs fītēles extētēba. ut. s. e. ad mensam. vñ vñq ad

tpus greg. tenebatur qd familiā excoicato. vitabatur saltē in lācra-

mentis. hūc nimī rigorē tpat snt greg. nec em quo ad ecclesiā triū-

phantē ligate erant tales psōne. nec etiā cretēdū est aptū voluisse

vxorē sntētā à viro et snt snt expōne. pērire. id ē puniri ab ecclē-
sia in sacris. tercīus casus melior viōr. an tps gregorij oēs qd in snt ca-
pitulo ostēt. ipso iure erāt exempti ab excoicacōne. licet omūicare

excoicatus. sed quidā simplices se credebāt excoicatos si omūicarent

dn̄is suis vel vxo-

res maritis. nō tñ

petebāt absolu-

cōne et sic peccā-

bāt mortaliter

ppter osciam leſā

quia omīe qd fit os-

tra osciam edificat

ad gebennam

xxviii. q. i. q. ex

h̄s. et melius ē

de simo. c. p. tuas.

iij. dat g. s. g. o.

stitucēz qd tales

non fuit excoicati

h̄ndi et expō peri-

re ppter cōsciam

ignorātia facti id

est ignorauerunt

eos esse excoicati-

os et tñ eis igno-

rātē omūicauēt

et credebāt se te-

neri. t. p. amus id ē

tpatā eis ostens

dimus. est g. hoc

verū qd nūq fami-

lia excoicāda est

g. delictū dn̄i m-

li forte ut dixi. g. p-

enormitatē see-

leris. et xxiiij. q.

iiij. si habes. vbi

dic aug. ii. g. guiffi-

me omouerer nū

quā excoicāre h̄s

um. p. dicit p. p.

sed nōne tota bo-

mifacij familiā fu-

it. p. eo excoicata

quia oblações fa-

miliē fuit non reci-

piebānt. ut. x-

vij. q. iiij. miror h̄

dic qd tñ in rub-

rem dn̄i nō recipi

ebānt oblações

familie sicut non

recipiūt oblati

ones rapto. t. di-

stordātū t. impe-

nitētū h̄z non fint

excoicati ut. xc.

di. oblações.

Anathē-

ma. improprie po-

nit. snt simplicis.

excommunicacōnis.

At tpus snt

futurum.

anathēmatis vinculo hos snt strahī-
mus. vñlicz vxores filios suos acil-
las seu mācipia. necnō rusticos et s-
uīetes. necnō et omnes alios qui nō
adeo curiales sunt ut eoz snt filio sce-
lera perpetrentur. et eos qui igno-
ranter excommunicatis communī-
cant. snt illos qd omūicāt cū illis qd
communicant euz excommunicatis
Quicūqz aut orator snt peregrin⁹
aut viator in terrā excommunicā-
torum deuenerit vbi non possit eme-
re vel non habet vnde possit emat ab
excommunicatis. accipiendo damus
licentiā. et si quis excommunicatis in
sustentationē nō supbie snt humani-
tatis causa dare aliquid voluerit nō
phibemus. **C** Itē bonifacius mar-
tir zacharie pape **D**e bonifacio qui
excommunicatis pseudo ep̄is se non

Antecessor cōmūicātē iurauit
predecessoris vestri venerande
memorie g. dum me īm̄dīg nū ordi-
nauit et ad predicandū verbum dei
germanicis gētibz misit. sacramento
me astrinxit. vt canonicis et iustis
ep̄iscopis et prebris in verbo et fac-
to et consensu stipulator et adiutor
fierem. snt autem cum diuina gratia
implere studui. falsos etiā sacerdo-
tes hypocritas et seductores populo-
rum vel corrigerē ad viā salutis. vñ
declinarē et abstinerem a omūione
ipsorum. quod ex pte seruauit et ex
parte custodire et adimplere nō po-
tu. sed spūaliter impleui sacramen-
tum. quia et in consensu et i. snt filiuz
eoz nō venit anima mea. corporali-
ter autem ab eis omīmo abstinerem
non potui. **D**um enim venisse ad

Vidores. sed nūquid p vir excoicatus petē debitu ab vxore. dic
h. qd nō. sed ipso tenetur reddē qd occēto. h̄ si petat vir mulierem in iu-
ditio et ipa obicit ei excoicacōne. iuxta tenetur ex suo officio restitu-
ere ei mulierē cū in snt casu possit ei omūicare. vnde credo qd tenetur
ei debitu reddere. h̄ tñ scias qd si filius est excoicatus vel seruus nō de-
bet pater vel dn̄s omūicare ei. vt. xxvij. q. i. d. filia. si filius sit i pte
p̄is tenetur filius cohabitare ei h̄ si ē emancipatus tunc tenetur filius
vitare patrem. huic tamen obstat. xxij. q. vlti. deforma. vbi eadem si-
te est superior inferiori astrict⁹ qua ecōtra. ea tamen que hic dicuntur
non tenent. in clericis qui h̄ debet vitare snt ep̄m excoicatu ut
xcij. di. miratus. qd nō fuit ita astricti ep̄o vinculo nature.

Scelera id ē si fuit tales qd nō fuit ei in crīmē in quo nec filius nec

vxor excusat ut sen. ex. inter.

Sue pegrinus ex. e. si vere.

M Dare. dū nō sit ecclāsticū stipendiu ex de clēri. ex. minist. postu-

lasti. et est. si. xljj. di. c. quiescamus. qd elimosina nulli est deneganda.

.lxxvi. di. pasce.